

de GERECHTSDEURWAARDER

NIEUWS EN ACHTERGRONDEN, BESCHOUWINGEN EN OPVATTINGEN VAN EN OVER DE BEROEPSGROEP EN HAAR WERKVELD

Cassatierecht in beweging

Nick Huls:
Overheid dringt voor

Elektronisch
derdenbeslag

GeWIKt en
gewogen

de GERECHTSDEURWAARDER

De *Gerechtsdeurwaarder* is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de *Gerechtsdeurwaarder* leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

VERSCIJNINGSFREQUENTIE

6 x per jaar

CONTACTINFORMATIE KBvG

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

REDACTIE

Nienke van Bockhooven (hoofdredacteur)
prof. mr. Ton Jongbloed
mr. Bart van Ratingen
mr. Karen Weisfelt (hoofdredacteur)

REDACTIESECRETARIAAT

Bureau KBvG

FOTOGRAFIE

Hollandse Hoogte
Shutterstock.com

VORMGEVING

SD Communicatie, Rotterdam

UITGEVER

Sdu Uitgevers
mr. Lies Kromhout
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
telefoon: 070 378 97 34

ISSN: 1876-7524

ABONNEMENTEN

KBvG-leden ontvangen de *Gerechtsdeurwaarder* gratis. Hun wordt verzocht adresmutaties alleen door te geven aan het Bureau van de KBvG, dat per nummer een actueel adresbestand levert aan de uitgever. Overige abonnees wordt verzocht adresmutaties door te geven aan de abonentenadministratie door middel van het opsturen van de envelop met de gewijzigde gegevens aan Sdu Klantenservice, postbus 20014, 2500 EA Den Haag. De prijs van een abonnement is € 89,50 per jaar excl. btw en incl. verzending en administratiekosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Sdu Klantenservice Postbus 20014, 2500 EA Den Haag
tel.: 070-3789880, fax: 070-3789783
Een abonnement kan op ieder gewenst tijdstip ingaan en geldt tot wederopzegging, tenzij anders overeengekomen. Partijen kunnen ieder schriftelijk opzeggen tegen het einde van de abonnementsperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden.

ADVERTENTIEACQUISITIE

Voor advertenties bel: 070 378 05 62 of stuur een e-mail naar advertentie.juridisch@sdu.nl

© KBvG, Den Haag, 2014

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KBvG. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

22 | De nieuwe standaard

Eind vorig jaar werd in Rotterdam het eerste elektronisch derdenbeslag gelegd door deurwaarderskantoor Van Es. Partner Matthias Karreman, binnen het kantoor verantwoordelijk voor ICT en Kwaliteit, voorziet een grote vlucht voor deze nieuwe manier van werken. “Meer waarborgen, efficiënter en duurzamer is voor iedereen voordelig, de debiteur voorop.”

En verder

- 4 | Interview met Beatrijs Deconinck, lid van het Belgisch Hof van Cassatie en Ernst Numann, vicepresident van de Hoge Raad
- 10 | Kwaliteit en Innovatie, in gesprek met het ministerie
- 12 | Interview met Nick Huls, hoogleraar rechtssociologie aan de Erasmus Universiteit
- 16 | Uit de praktijk: Familieleed
- 17 | Column: GeWIKt en gewogen
- 19 | KBvG nieuws
- 22 | Interview met Matthias Karreman, gerechtsdeurwaarder in Rotterdam

- 25 | Vakinhoudelijk: mw. mr. S.M. Snijders en mr. M. Windemuller over het elektronisch derdenbeslag
- 27 | Uit de praktijk: Afnemen van DNA-materiaal bij een overledene
- 28 | Vakinhoudelijk: mw. mr. M. Bernardt en mr. J.D. van Vlastuin over de executie van pandrecht op aandelen

4 | Cassatierecht in beweging

Eind vorig jaar bezocht Beatrijs Deconinck, lid van het Belgisch Hof van Cassatie, de Hoge Raad der Nederlanden in het kader van een Europees uitwisselingsprogramma. *De Gerechtsdeurwaarder* sprak haar samen met Ernst Numann, vicepresident van de Hoge Raad en voorzitter van de civiele kamer, over een aantal recente ontwikkelingen in de cassatierechtspraak, waaronder de prejudiciële vraag. “Het wegvallen van veel zaken uit het middenveld is voor de rechtsontwikkeling ongelukkig, omdat juist dáárin veel voorkomende rechtsvragen opduiken.”

12 | Het verlies verdelen

In 1989 verscheen in het Nederlands Juristenblad een bijdrage met de titel *De wet op het uitkeringsbeslag: levenslang voor iedereen?* Auteur Nick Huls, inmiddels hoogleraar rechtssociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en aan de Universiteit Leiden, bespreekt daarin het op dat moment nog door de Tweede Kamer te behandelen wetsontwerp 17 897, beter bekend als de Algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke uitkeringen. Naar aanleiding van het dit jaar uit te brengen preadvies vroeg de Gerechtsdeurwaarder hem naar zijn visie op de huidige maatschappelijke situatie.

Cassatierecht in beweging

Eind vorig jaar bezocht Beatrijs Deconinck, lid van het Belgisch Hof van Cassatie, de Hoge Raad der Nederlanden in het kader van een Europees uitwisselingsprogramma. *De Gerechtsdeurwaarder* sprak haar samen met Ernst Numann, vicepresident van de Hoge Raad en voorzitter van de civiele kamer, over een aantal recente ontwikkelingen in de cassatierechtspraak, waaronder de prejudiciële vraag. “Het wegvallen van veel zaken uit het middenveld is voor de rechtsontwikkeling ongelukkig, omdat juist dáárin veel voorkomende rechtsvragen opduiken.”

De kamer van Ernst Numann ligt in het oude deel van het Hoge Raad-complex, het monumentale huis *Huguetan* aan het Lange Voorhout. De bijzondere sfeer aldaar zal verdwijnen als de Raad straks zal worden ondergebracht in nieuwbouw op de hoek van het Korte Voorhout en het Smidsplein. Maar Numann is er niet rouwig om, want 's lands hoogste rechtscollege kampt al vele jaren met ruimte- en capaciteitsgebrek en krijgt straks een veel efficiënter, flexibeler en meer representatief onderkomen tot zijn beschikking. De vicepresident heeft op verzoek van de KBvG tijd vrijgemaakt in zijn drukke agenda om samen met zijn Belgische col-

lega Beatrijs Deconinck een aantal recente vernieuwingen in het cassatierecht toe te lichten. Het instituut cassatierechter heeft zowel in Nederland als in België een lange geschiedenis, zo blijkt uit de inleidingen van Numann en Deconinck. Kort na de Franse revolutie ontstaan als een soort ‘toezichthouder’ op de lagere rechters, heeft de cassatierechter vandaag de dag drie belangrijke taken, zegt Numann. “Ten eerste draagt hij zorg voor de rechtseenheid, ofwel dat in het hele land regels op dezelfde manier worden uitgelegd. Ten tweede heeft hij een rechtsbeschermende taak, dat wil zeggen dat hij beoordeelt of gerechtshoven in individuele gevallen juridisch de juiste beslissing hebben geno-

men en aan de essentiële stellingen van partijen hebben recht gedaan. Ten derde heeft hij een rechtsvormende taak: hij vult de vage normen die in de wet staan nader in en draagt zo bij aan de rechtsontwikkeling. Ook al bindt de uitspraak slechts de lagere rechter in de specifieke zaak, voor de hele rechtspraak is hij bepalend voor de ontwikkeling van het recht.” Die laatste taak is in België meer op de achtergrond gebleven, benadrukt Deconinck. “In België zijn we wat dichter bij de Franse traditie gebleven wat de rechtsontwikkeling betreft. Het valt mij ook tijdens deze uitwisseling weer op dat men hier veel meer aandacht besteedt aan de duiding van de evolutie van de rechtspraak in

---

“Het wegvallen van veel zaken uit het middenveld is voor de rechtsontwikkeling ongelukkig, omdat juist dáárin tal van veel voorkomende rechtsvragen opduiken”

---

het arrest zelf. De arresten van het Hof van Cassatie zijn kort en bondig; het rechtsvormende aspect vind je eerder terug in de conclusie van het parket. Maar ook al is uit onze arresten als zodanig minder goed op te maken hoe wij tot een bepaalde beslissing zijn gekomen, er gaat niettemin een groot moreel gezag van uit. In de praktijk is de uitwerking niet veel anders dan in

Nederland: in mijn lange carrière heb ik misschien twee keer meegemaakt dat een feitenrechter opstandig was en opnieuw het probleem met dezelfde motieven voorlegde in de hoop dat het Hof eventueel een andere richting zou uitgaan.” Numann: “Dat hebben wij ook wel eens meegemaakt. In de jaren zeventig bestond er vaste rechtspraak van de Hoge Raad

dat de eigenaar van een dier dat een ander schade had berokkend, alleen dan daarvoor aansprakelijk was als de eigenaar enig verwijt trof. Daar was op zeker moment zo weinig draagvlak meer voor in de literatuur en de lagere rechtspraak dat de Hoge Raad in 1980 is omgegaan en schade door een dier tot een risicoaansprakelijkheid van de eigenaar heeft gemaakt. Dat is uiteindelijk ook vastgelegd in het Nieuw Burgerlijk Wetboek.”

TOEVLOED INDAMMEN

Zowel de Hoge Raad als het Hof van Cassatie hebben het laatste decennium steeds meer zaken in behandeling gekregen. Hoewel volgens Numann het nieuwe systeem van griffierechten in combinatie met de crisis weliswaar voor het eerst tot een daling van het aantal zaken heeft geleid (-10%), gaat het nog steeds om zo’n vijfhonderd procedures per jaar. In 2008 deed de commissie-Hammerstein een aanbeveling om ‘selectie aan de poort’ mogelijk te maken om met name de toevloed van zaken die in wezen niet bij de cassatierechter thuishoren, te beperken. Dat voorstel heeft geleid tot invoering van artikel 80a Wet RO, dat het mogelijk maakt een beroep niet-ontvankelijk te verklaren als de aangevoerde klachten ‘geen behandeling in cassatie rechtvaardigen omdat de partij die cassatieberoep instelt klaarblijkelijk onvoldoende belang heeft bij het cassatieberoep of omdat de klachten klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden’, zoals de wet het stelt. Numann: “Het gaat dan om zaken waar het cassatieberoep voor partijen geen belang heeft of waarin klachten staan die kennelijk niet tot iets kunnen leiden. Dat soort zaken kon de Raad weliswaar al langer zonder motivering verwerpen, maar dan waren ze wél helemaal door de cassatiemolen gegaan, met alle belasting van het college en de ondersteunende diensten van dien. Met name bij de Strafkamer levert dit veel tijdswinst op.”

De commissie-Hammerstein is nog met twee voorstellen gekomen, die ook in de wet zijn terechtgekomen. De eerste verandering is de instelling van een gespecialiseerde cassatiebalie: vanaf komende zomer zal landelijk maar een beperkte groep advocaten cassatie in civiele zaken mogen instellen. Die advocaten moeten een proeve van bekwaamheid afleggen

en voldoende ‘vliegreun’ op de condeute-staat hebben om cassatiezaken te doen. Numann: “Als de civiele cassatiebalie haar werk straks goed doet, is artikel 80a in civiele zaken misschien nauwelijks nog nodig.”

De andere vernieuwing is het instellen van de mogelijkheid om de Hoge Raad een prejudiciële vraag voor te leggen. Lagere rechters kunnen op die manier nog tijdens de behandeling van een zaak een antwoord krijgen op een juridische vraag die nog niet door de Hoge Raad is beantwoord. Numann: “Het voordeel daarvan is evident: er is niet langer een hele rechtsgang tot en met de cassatierechter nodig om duidelijkheid te krijgen over een bepaalde rechtsvraag.”

MAATSCHAPPIJ MEER EN MEER GEJURIDISEERD

Ook in België is het aantal cassatiezaken de afgelopen decennia enorm gegroeid – iets dat volgens Deconinck geen typisch Nederlands of Belgische probleem is en bovendien op alle niveaus in de rechtspraak speelt. Deconinck: “Onze maatschappij is meer en meer gejuridiseerd geraakt en hoe meer zaken bij de feitenrechter, hoe meer uitspraken vatbaar voor cassatieberoep. Wel is het zo dat wij in België al veel langer een gespecialiseerde cassatiebalie voor civiele procedures kennen en dat deze als het ware als een filter fungeert. Niettemin is ook de belasting van het Hof bij ons zeer hoog – reden waarom er ook bij ons gekeken wordt naar andere mogelijkheden om de aanwas van zaken te verminderen, bijvoorbeeld door een vorm van selectie, zeker in strafzaken. Wel zijn we er inmiddels al toe overgegaan bepaalde zaken in een kamer van drie rechters af te doen in plaats van de gebruikelijke vijf. En wat de mogelijkheid van het stellen van een prejudiciële vraag betreft: die bestaat bij ons al heel lang in mededingingszaken, maar niet in algemene zin. Een deel van het Hof ziet vooralsnog meer in het stroomlijnen van de huidige aanpak, waarbij zaken versneld worden afgehandeld als ze een prangend juridisch probleem bevatten. Maar gezien de positieve ervaringen in Nederland moet ik het onderwerp wellicht nog eens op de agenda plaatsen.”

“Als digitaal de norm wordt, dan zal altijd een deel van de oudere generatie advocaten, die nu eenmaal een zekere wijze van werken hebben ontwikkeld, worden uitgesloten”

Numann: “De prejudiciële vraag is een gat in de markt gebleken. We hebben er sinds 1 juli vorig jaar al negen ontvangen, overigens allemaal van rechtbanken en kantonrechters, niet van gerechtshoven. En we hebben de indruk dat het instrument een nuttige functie vervult, vooral omdat er veel vragen uit het middenveld worden voorgelegd. En juist daar zie je de

bereidheid om in cassatie te gaan afnemen. De gefinancierde rechtshulp – familie-zaken, gezag over kinderen, alimentaties, maar ook faillissementskwesities en schuldsaneringen – die bereikt ons nog volop. Daar zijn de advocatenkosten niet zo’n punt en ook de griffierechten zijn beperkt. Ook is er geen terugloop merkbaar bij de zaken waarin grote financiële belangen op

het spel staan en waarbij de kosten van de advocaten en griffierechten feitelijk geen rol spelen. Maar waar je een teruggang ziet is het middenveld: het MKB en de particulieren die boven de grenzen van de gefinancierde rechtshulp zitten. Daar zie je vaker dat procederen onoverkomelijk duur is geworden, zeker het procederen in volgende instanties. Het wegvallen van deze zaken is voor de rechtsonwikkeling ongelukkig, omdat juist dáárin veel voorkomende rechtsvragen opduiken. We hopen het gat dat nu lijkt te ontstaan, in ieder geval voor een deel, op te kunnen vullen met de beantwoording van prejudiciële vragen. Vragen die anders wellicht nooit aan ons zouden zijn voorgelegd.”

TOETSING AAN DE GRONDWET

Hoewel gaandeweg het gesprek blijkt dat de rechtspraak in Nederland en België meer overeenkomsten heeft dan verschillen, zijn die laatste soms toch opvallend. Zo kent België het zogeheten Grondwettelijk Hof – een rechtscollege bestaande uit twaalf rechters die waken over de inachtneming van de Grondwet door de wetgevers. Deze instantie kan wetten vernietigen, ongrondwettig verklaren of schorsen wegens schending van bepaalde grondwetsartikelen. In Nederland mag een rechterlijke instantie formele wetten niet toetsen aan de Grondwet – dat mag alleen de wetgever zelf.

“De prejudiciële vraag is een gat in de markt gebleken”

Deconinck: “Zonder het Grondwettelijk Hof af te willen vallen: het naast elkaar bestaan van een Hof van Cassatie, een Raad van State, een Grondwettelijk Hof, een Benelux-Gerechtshof én een Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg maakt het instellen van rechtsmiddelen en het afhandelen van zaken er niet eenvoudiger op. Het Hof neemt haar taak serieus, maar het kan niet altijd voorkomen dat partijen om louter redenen van tactische, proces technische vertraging ook daar prejudiciële vragen neerleggen.” Numann merkt op zijn beurt over de op het eerste gezicht duidelijke situatie

in Nederland op: “De formele wetgever moet wetgeving maken die voldoet aan de Grondwet en aan de internationale verdragen. In vrijwel alle landen ter wereld bestaat een mogelijkheid om te kunnen controleren of dat goed is gegaan. In Nederland heb je Raad van State, die geacht wordt dat vooraf te toetsen. Ook de Eerste Kamer rekent de toetsing uitdrukkelijk tot haar taak. Niettemin is ook dat een politiek orgaan en onderdeel van diezelfde wetgever. Dus stel nu dat er toevallig een meerderheid te vinden is voor een wet die ongrondwettig is, dan kan niemand daar wat aan doen, behalve de wetgever zelf. Dat is nogal bevreemdend en mijn ervaring is dat je dat aan een buitenlander niet kunt uitleggen. Ik zal niet bepleiten dat wij eveneens een Grondwettelijk Hof nodig hebben – de wijze waarop je die toetsing organiseert doet er niet zoveel toe – maar toetsing van formele wetten aan de Grondwet als zodanig zou mogelijk moeten zijn. Nu zitten we met de anomalie dat rechters wetten wel verplicht moeten toetsen aan internationale verdragen, maar dat toetsing aan de eigen Grondwet niet is toegestaan. Overigens ligt er een wetsvoorstel van toenmalig Kamerlid Halsema dat een einde zou maken aan dat vreemde onderscheid, maar het ziet het ernaar uit dat dit voorstel het in tweede lezing niet zal halen.”

Tegelijkertijd signaleert Numann een tegengestelde beweging in de politiek, namelijk krachten die een einde willen maken aan de hegemonie van het verdragenrecht: “Er zijn politici die onze Grondwet op slot willen zetten voor verdragen, of althans voor de toetsing daaraan achteraf. Wetten of wetsbepalingen buiten toepassing laten omdat ze met een verdrag in strijd zijn, zou dan niet langer mogelijk zijn.”

OP SLOT

Bij wijze van afsluiting komt het actuele onderwerp digitalisering van het procesrecht ter sprake. Deconinck stelt dat digitalisering op termijn onontkoombaar zal zijn, maar maakt een aantal belangrijke kanttekeningen. Ze zegt: “Ik heb een periode van bijna dertien jaar in de advocatuur achter de rug waarin het bijna als onbehoorlijk gold als je een conclusie van meer dan twintig pagina’s neerlegde. Nu zie je geregeld pakken papier van

honderd tot wel honderdvijftig pagina’s overlegd worden. Dat is voor geen enkele rechter te behappen. Ik ben bang dat als processtukken digitaal aangeleverd mogen worden, het hek helemaal van de dam is en er ongelimiteerd bijlagen worden aangehecht onder het motto: ‘baat het niet dan schaadt het niet’. En in het verlengde daarvan: als digitaal de norm wordt, dan zal altijd een deel van de oudere generatie advocaten, die nu eenmaal een zekere wijze van werken hebben ontwikkeld, worden uitgesloten. Ik zou dus graag een stapsgewijze overgang zien die rekening houdt met de gehele rechtspraktijk.” Numann noemt dit valide argumenten en voegt daaraan toe dat de plannen van het ministerie een ‘kolossaal automatiseringsproject’ inhouden: “De Nederlandse overheid kan niet bepaald kan bogen op een indrukwekkende track record op dit terrein.” Deconinck: “Ik kan je in vertrouwen zeggen: de Belgische overheid evenmin.”

“Alles wat helpt om de communicatie met de rechter te vereenvoudigen en hem meer regie over de procedure geeft, is positief”

Evenmin verwacht de vicepresident dat er grote tijdswinst kan worden geboekt in procedures: “De termijnen voor de uitwisseling van stukken bij de rechtbanken en gerechtshoven zijn al aanzienlijk strakker geworden en bij een civiele procedure van enige inhoud zal hoe dan ook diep moeten worden nagedacht. Een proces dat zich niet zomaar laat versnellen.” Toch ziet hij ook positieve kanten: “Alles wat helpt om de communicatie met de rechter te vereenvoudigen en dat hem meer regie over de procedure geeft is positief. Hoe dit zal uitpakken is lastig te voorspellen, maar als dat het resultaat zou zijn dan ben ik er niet op tegen. Maar of het allemaal zal gaan werken, blijft bij mij vooralsnog een punt van zorg.”

Hafkamp

opleidingen

19 maart 2014 PE Conservatoir en Executoriaal Beslag

Locatie: Aristo Accommodaties Utrecht
Tijdstip: 13.30 tot 18.00 uur
Docent: de heer J. Nijenhuis
Investing: € 395,- per persoon, exclusief BTW. Inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: voor deze cursus worden 4 punten aangevraagd bij de KBvG

15 april 2014 PE Masterclass Huurrecht

Locatie: Ambiance Houtrust Hooglanderveen
Tijdstip: 13.30 tot 18.00 uur
Docent: de heer prof. mr. A.W. Jongbloed
Investing: € 395,- per persoon, exclusief BTW. Inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: voor deze cursus worden 4 punten aangevraagd bij de KBvG

13 mei 2014 PE Bijzondere Beslagen

Locatie: Conferentiecentrum Woudschoten Zeist
Tijdstip: 13.30 tot 18.00 uur
Docent: de heer mr. J.D. van Vlastuin
Investing: € 395,- per persoon, exclusief BTW. Inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG.
PE punten: voor deze cursus worden 4 punten aangevraagd bij de KBvG

29 mei tot en met 1 juni 2014 PE Studiereis Madrid

Locatie: NH Eurobuilding Hotel
Docenten: mevrouw mr. C. van den Berg-Smit, de heer mr. R.J.Q. Klomp, de heer prof. mr. A.W. Jongbloed en de heer J. Nijenhuis
KBvG: er worden voor deze studiereis 15 PE-punten aangevraagd
Investing: € 1.725,- per persoon, inclusief cursusmateriaal, registratie PE-punten, vervoer van en naar het hotel/vliegveld en welkomstborrel. Exclusief 21% BTW. Reis- en verblijfkosten komen voor eigen rekening.

16 juni 2014 PE Beslagvrije Voet

Locatie: Van der Valk Hotel Eindhoven
Tijdstip: 13.30 tot 18.00 uur
Docent: de heer mr. J. Feikema
Investing: € 395,- per persoon, exclusief BTW. Inclusief locatie, lesmateriaal, catering, consumpties en registratie bij de KBvG. Boekt u deze cursus vóór 16 maart 2014 dan bedraagt de investering € 345,- per persoon.
PE punten: voor deze cursus worden 4 punten aangevraagd bij de KBvG

September 2014 Basisopleiding Recht en Praktijk

Locatie: Vergadercentrum Vredenburg Utrecht
Duur: opleiding 18 maanden
Lesdag: zaterdag
Investing: € 3.795,- per persoon, exclusief BTW. Inclusief locatie, lesmateriaal en Kluwer collegebundel. Boekt u deze opleiding vóór 1 april 2014 dan bedraagt de investering € 3.695,- per persoon.

Check www.hafkampopleidingen.nl voor ons complete opleidingsaanbod.

Kantooradres: Noorderpoort 19, 5916 PJ Venlo
T (+31)77-320 17 50 • **E** info@hafkampopleidingen.nl
I www.hafkampopleidingen.nl

Roessen & Roessen

bedrijfsdiensten bv

Totaalpakket ontruiming, woningschoonmaak en opslag inboedels

- Geen annuleringskosten.
- Overname van aansprakelijkheidsrisico van opslag en vernietiging van inboedels.
- Digitaal aan- en afmelden van ontruiming met behulp van een volledig geautomatiseerd planningsprogramma.
- Grote speler in de branche, met 4.400 ontruiming per jaar, waarvan 62,5 % met woningreiniging en 38% met opslag inboedel.
- Landelijke dekking, ideaal voor kantoren met meerdere vestigingen.
- Vast, met verklaring omtrent goed gedrag, eigen personeel. Snel en flexibel inzetbaar in ploegen met voorman.
- Bewaakte opslaglocatie met gesloten en verzegelbare containers voor de opslag van inboedels en in beslag genomen goederen.

Per 1 juni 2012 zijn wij ook MVO gecertificeerd!

Berkelse Poort 9 • 2651 JX Berkel en Rodenrijs
T 079-3632060 • **F** 079-3632065 • **E** info@roessen.nl
www.roessen.nl

Kwaliteit en Innovatie

In gesprek met het ministerie

Eind november 2013 organiseerden het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Raad voor de rechtspraak een voorlichtingsmiddag over het Programma KEI en de geplande modernisering van de procesinleiding.

Ruim honderd (kandidaat-)gerechtsdeurwaarders reisden af naar Hotel Van der Valk in Harderwijk om 'straight from the horse's mouth' te horen welke plannen het ministerie heeft - en om de aanwezige wetgevingsjuristen van replek te dienen.

Nadat dagvoorzitter Ton Jongbloed de aanwezigen welkom had geheten kreeg Alfred Roos, directeur programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak van het ministerie van Veiligheid en Justitie, als eerste het woord. Hij schetste de contouren van het KEI-programma dat zowel binnen de Rechtspraak als binnen het ministerie loopt en een antwoord moet vormen op de maatschappelijke roep om meer digitalisering, snellere doorlooptijden en klantvriendelijkere processen. Roos benadrukte het belang dat het ministerie hecht aan de discussie met de bij de rechtspraak betrokken professionals, waarbij hij aangaf dat de uitwisseling met de KBvG recentelijk echt goed op gang was gekomen.

Zijn collega Gerry ter Huurne, verantwoordelijk voor het wetgevingstraject binnen het ministerie, deed daarna uit de doeken welke plannen het ministerie concreet heeft. In het voorontwerp wordt de inleiding van de procedure in eerste aanleg sterk vereenvoudigd door deze digitaal te maken. Als hoofdregel gaat gelden dat alle professionele partijen (advocaten, gerechtsdeurwaarders) in de toekomst verplicht zijn hun zaak op de webportal van de Rechtspraak aanhangig te maken via een digitaal verzoekschrift. Ook alle processtukken moeten straks verplicht digitaal worden ingediend. Een uitzondering wordt gemaakt voor natuurlijke personen zonder professionele procesvertegenwoordiging en niet

handelend namens een beroep of bedrijf, en verder partijen die om de een of andere reden niet over een DigiID kunnen beschikken (zoals buitenlandse partijen). Voor hen blijft het papieren traject intact.

Daarnaast komen er een aantal wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Deze komen erop neer dat er een basisprocedure komt met een aantal stappen voor zowel verzoeken als verzoeken. Stap 1: de procedure start door digitaal een verzoekschrift in te dienen. Stap 2: behandeling van de zaak door middel van één schriftelijke ronde en één mondelinge behandeling. Stap 3: de uitspraak. De beoogde mondelinge behandeling krijgt meer mogelijkheden dan nu het geval is. De rechter krijgt een flexibel in te richten zitting waardoor hij meer regie kan voeren op het verloop van de procedure. Hij kan de mondelinge behandeling gebruiken om nadere inlichtingen te verkrijgen, te laten pleiten, getuigen te horen of de zaak te schikken.

Ook worden er nieuwe termijnen geïntroduceerd in het civiele procesrecht, deels overeenkomstig aan die uit de Algemene wet bestuursrecht. Zo komt er een nieuwe termijn voor het voeren van verweer en een termijn van vier weken voor de kantonrechter om tot een uitspraak te komen (zes weken voor de rechtbank). Dit alles moet tot snellere doorlooptijden leiden.

BUITENSPEL

Ter Huurne ging daarna specifiek in op het onderwerp betekening. In het huidige systeem leidt elke vordering ertoe dat een dagvaarding wordt uitgebracht. In het nieuwe systeem wordt de oproeping in het gros van de gevallen nog steeds door de deurwaarder verzorgd. Zo kunnen verstekvonnissen ook in het nieuwe systeem alleen worden gewezen als er daadwerkelijk (door een deurwaarder) betekend is. Een uitzondering wordt gemaakt voor die gevallen waarbij beide partijen naar de rechter willen en beide partijen ook verschijnen bij de rechter. In dat geval wordt de deurwaarder buiten spel gezet: nadat de zaak digitaal aanhangig is gemaakt krijgt de rechtszoekende digitaal een oproepingsbericht met daarin het verzoekschrift verwerkt, op basis waarvan hij de wederpartij in kennis stelt dat een zaak aanhangig is gemaakt. Hij kan het oproepingsbericht in persoon afgeven, per post sturen of per email toezenden.

Tot slot ging Ter Huurne in op de stapsgewijze invoering van de digitalisering. Omdat een 'big bang' technisch en organisatorisch niet haalbaar is, worden alle oude procedures sowieso afgehandeld via het oude recht. Nieuwe procedures worden gefaseerd ingevoerd (zowel naar soort van procedures als per delen van gerechten en ressorten).

Als derde deed Wilfried Derksen, rechter bij de rechtbank Oost-Brabant en Deelprogrammamanager Civiel Bestuur binnen KEI van de Rechtspraak, uit de doeken wat de implicaties van de voorstellen binnen de Rechtspraak zelf waren. Hij vertelde dat de Rechtspraak nog wat andere wensen had die niet in het voorontwerp zijn opgenomen. Derksen ging ook uitgebreid in op een gezamenlijk voorstel van de KBvG en de Rechtspraak, om de nieuwe procedure te verrijken met een zogeheten 'reserveringsmodel'. Dit houdt in dat de deurwaarder die ergens in de procedure de opdracht krijgt een verzoekschrift te maken, zich eerst tot de Rechtspraak wendt en daar als het ware capaciteit 'reserveert' voor behandeling. Op dat moment krijgt de deurwaarder van het gerecht een aantal gegevens, zoals inloggegevens, uiterste datum

van betekening, uiterste steldatum en de uiterste datum waarop de (nog te ontwerpen) 'Zittingprikker' zou moeten worden ingevuld. Op basis daarvan kan de deurwaarder dan alvast een oproepingsbericht maken en vervolgens betekenen. Op die manier kan de deurwaarder zijn filterfunctie tijdens de betekening vervullen voordat het verzoekschrift wordt ingediend. Tot slot belichtte Derksen globaal de opzet van de nog op te zetten portal Mijn Zaak toe – de voorgenomen toegang tot de Rechtspraak.

QUASI-DAGVAARDING

Na de pauze kregen de aanwezige deurwaarders de kans met de KEI-afgevaardigden in discussie te gaan. Er vormden zich al gauw rijen voor de zaalmicrofoons en uit de reacties bleek dat tussen droom en daad van het ministerie niet alleen een voorontwerp, maar vooral heel veel praktische bezwaren staan. Zo bleek er in de zaal een brede zorg te bestaan over de mogelijkheid van een partij om zelf digitaal een zaak aanhangig te maken, waarna deze een oproepingsbericht van de Rechtspraak krijgt. Velen voorzagen dat dit oproepingsbericht al snel zal worden ingezet als quasi-dagvaarding waarmee een niet goed ingelichte wederpartij onder druk gezet kan worden. Verder voorzagen veel aanwezigen serieuze problemen met het systeem waarbij de deurwaarder pas wordt ingeschakeld als een gedaagde na de informele oproeping niet is verschenen. Doordat de eiser dan nog naar een deurwaarder moet en deze maximaal twee weken heeft om te betekenen, vreest men in veel gevallen voor onmogelijke werkdruk. Ook de gefaseerde invoering zal volgens de praktijk tot niet voorziene problemen kunnen leiden. Tot slot was er veel scepsis voelbaar met betrekking tot de door het ministerie voorgestelde (maatschappelijke) efficiencywinst.

Dagvoorzitter Ton Jongbloed vatte op zijn bekende geestige wijze de belangrijkste conclusies aan het eind van de middag nog eens samen en sprak de hoop uit dat de gedachtewisseling zou leiden tot een kwaliteitsimpuls voor het wetsontwerp dat in 2014 naar de Kamer zal worden gestuurd.

Het verlies verdelen

In 1989 verscheen in het Nederlands Juristenblad een bijdrage met de titel *De wet op het uitkeringsbeslag: levenslang voor iedereen?*¹ Auteur Nick Huls, inmiddels hoogleraar rechtssociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en aan de Universiteit Leiden, bespreekt daarin het op dat moment nog door de Tweede Kamer te behandelen wetsontwerp 17 897, beter bekend als de Algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke uitkeringen.² Huls concludeerde destijds dat het wetsvoorstel langdurige problematische schuldsituaties eerder in de hand zou werken, dan dat een het bijdrage was aan een regeling die schuldenaren (weer) een toekomst biedt. Naar aanleiding van het dit jaar uit te brengen preadvies vroeg *de Gerechtsdeurwaarder* hem naar zijn visie op de huidige maatschappij.

U lijkt in 1989 over een vooruitziende blik te hebben beschikt. U voorzag toen al dat het langdurig veroordelen van schuldenaren tot een inkomen onder het niveau van de ABW, thans de WWB, ertoe zou leiden dat mensen onder het bestaansminimum zouden raken.

“Wat destijds speelde was dat Justitie de mogelijkheid wilde openen om derdenbeslag te leggen op sociale uitkeringen. Ik was het daar ten principale mee eens, omdat sociale uitkeringen toen al konden worden gezien als een volwaardige inkomensbron en onduidelijk was waarom uitkeringsgerechtigden een uitzondering zouden moeten vormen op de hoofdregel dat schuldenaren met hun hele inkomen moeten instaan voor hun verplichtingen. Wat mij echter stoorde was dat dit verder zonder enige nuancering of overgangsregeling gebeurde, alsof iemand met een minimuminkomen in alle opzichten te vergelijken is met een gemiddelde schuldenaar. Met als gevolg dat de regeling eigenlijk alle maatregelen verstoorde die in de praktijk ontwikkeld waren om de schuldenproblematiek aan te pakken. Mij was destijds al duidelijk dat veel schuldenaren in een uitzichtloze situatie zouden geraken – vandaar het ‘levenslang’ in de titel van mijn bijdrage.”

Nadien is er de regeling Wsnp gekomen. Daarmee is toch wel degelijk een eindigheid van schulden geïntroduceerd?

“Dat is op zich juist, maar schuldsanering moet natuurlijk wel gezien worden als een ultimatum remedium waar maar een beperkte groep schuldenaren toegang toe heeft. Dit gaat meer over het voortraject, waar meerdere schuldeisers in de race zijn om zoveel mogelijk binnen te halen. En dan vooral over de vraag hoe zoiets ordentelijk kan worden georganiseerd.”

U bent de afgelopen jaren als docent actief geweest in Rwanda. Hebt u de discussie omtrent de beslagvrije voet gevolgd? Kent u het rapport ‘Paritas passé’?

“Jazeker: Nadja Jungmann, een van de onderzoeksters, is bij mij gepromoveerd en heeft het mij toegestuurd. Dus ik ben op de hoogte van de grote lijnen. Kijk, die hele regeling in Rechtsvordering – en dan spreek ik over het beslagverbod op roeren-zaken en de regeling van de beslagvrije

voet – is volstrekt achterhaald. Dat denken ademt de sfeer van een andere tijd. De hoofdregel van het burgerlijk recht is dat je instaat met je gehele vermogen voor de verplichtingen die je aangaat. En dat is een gezond principe: je bent verantwoordelijk voor je daden. Tegelijkertijd willen we niet dat het recht het leven onmogelijk maakt. Laat de schuldenaar daarom nog wat spullen en inkomen overhouden, zodat hij in ieder geval kan overleven. Je zou zeggen dat we inmiddels toch wel inzien dat wat ze in Duitsland zo mooi ‘Restschuldbefreiung’ noemen een onontbeerlijk onderdeel vormt van modern insolventierecht.”

“Als je de vrije markt de ruimte geeft, moet je niet verbaasd zijn als mensen in de schuldhulpverlening terechtkomen”

We hebben in het kader van het komende preadvies ook een rondje door politiek Den Haag gemaakt. Wat opvalt is dat politici steeds maar weer hameren op het ‘gerechtvaardigde belang van de schuldeiser’...

“De vraag in hoeverre je het schuldeisers mogelijk of onmogelijk maakt om hun vordering te verhalen, is voor 100% een rechtspolitieke keuze. En dat zal het ook altijd blijven. Je ziet dat heel mooi in de Verenigde Staten, waar elke staat om politieke redenen zijn eigen regeling heeft. Sommige staten gebruiken een royale bescherming van schuldenaren als instrument in de vestigingspolitiek – reden waarom zoveel mensen met schulden naar Californië trekken. We hebben hier in het verleden ook een golfbeweging gezien, het klimaat is niet altijd zo hard geweest. Maar ik ben het met de opstellers van Paritas passé eens dat we doorgeschoten zijn, vooral als gevolg van het feit dat er zoveel preferente schuldeisers zijn – de overheid voorop. Het is heel goed dat het onderwerp nu op de agenda staat, al maak ik mij enige zorgen over het tempo waarin een eventuele nieuwe balans tot stand komt. Vijf jaar geleden werd in het rapport van de commissie-Van der Winkel al gepleit voor een modernisering van de regeling.

Sindsdien is het niet beter geworden. Dus heel sterk is de politieke wil niet.”

Wat vind u van het feit dat de overheid zich zo’n sterke positie heeft toegeëigend als het gaat om het innen van schulden?

“Als je het vanuit het oogpunt van de belastingbetaler bekijkt dan is het verdedigbaar. Als mensen hun zorgpremie niet betalen, dan gaat die van u en mij vroeg of laat omhoog. Alleen: als dat de dominante logica is, dan kun je je afvragen waarop nu precies die bijzondere positie van de overheid is gebaseerd. Wat is het verschil tussen de zorgverzekering en Wehkamp? Want mijn bestellingen bij Wehkamp worden ook duurder als ze daar teveel wanbetalers hebben. Het gaat dus om het verdelen van verlies. En dat gebeurt niet. De paritas creditorum is totaal versplinterd. Dat moet opnieuw doordacht worden door de wetgever en dat zal onvermijdelijk leiden tot een harde rechtspolitieke discussie, want hoe je het ook wendt of keert: ook het agressief verschaffen van krediet is van alle tijden – en de hebzucht van mensen ook. Dat is natuurlijk ook een beetje waar we nu de zure vruchten van plukken in de nasleep van de financiële crisis: het kon niet op en iedereen moest mee profiteren. Nu valt het allemaal een beetje tegen en moet het verlies verdeeld worden. En tja, dan geven sommige kredietverschaffers niet thuis. Tegelijkertijd meet de overheid zich een nieuwe rol toe en zie daar: je hebt de perfecte ingrediënten voor de chaotische situatie die inmiddels ontstaan is. Daar moeten we nu uit zien te komen en ik denk dat de KBvG daarin een belangrijke rol kan spelen.”

“De paritas creditorum is totaal versplinterd”

Wat bedoelt u met een chaotische situatie?

De situatie dat we in Nederland een sterk geïndividualiseerde samenleving kennen, een beetje ieder voor zich, met vooral niet teveel staat of overheid. Als je dan de vrije markt alle ruimte geeft, dan moet je niet verbaasd staan dat er mensen in de schuldsanering worden geduwd, die daar helemaal niet in horen en dat je rechterlijke macht wordt overbelast. Ik zie de schul-

van een collectieve oplossing. Voor de overheid maak ik geen uitzondering, maar helaas is die een tamelijk onbetrouwbare discussiepartner geworden. Die dringt gewoon voor met allerlei argumenten die aantrekkelijk klinken, maar die zoals gezegd opgaan voor elke schuldeiser.

“We zijn allemaal slachtoffer van de tijd waarin we leven”

En dat brengt de echte oplossing niet dichterbij: ervoor zorgen dat mensen zo snel mogelijk hun verdien capaciteit terugkrijgen. Wat dat betreft zijn ze in de Verenigde Staten verder. Daar zeggen ze: als we willen dat mensen weer belasting gaan betalen en meedoen, dan moeten we ze niet levenslang aansprakelijk stellen voor een tegenslag. Natuurlijk zijn er ook mensen die misbruik maken van het systeem, maar het basisprincipe moet zijn dat je mensen moet stimuleren om weer actief mee te doen en productief te zijn. En dat doe je niet door ze met een restschuld op te zadelen voor de rest van hun leven.”

-
- 1 N.J.H. Huls, ‘De wet op het uitkeringsbeslag: levenslang voor iedereen?’, *NJB* 1989, p. 521-525.
  - 2 Wet van 13 december 1990, *Stb.* 1990, 605.

denproblematiek als een typisch voorbeeld van een modern beleidsprobleem: je moet proberen door afstemming en coördinatie de scherpste randjes eraf te vijlen. We zijn allemaal in zekere zin slachtoffer van de tijd waarin we leven. Ikzelf heb een annuïteitenhypothek, dat betekent dat ik mijn hypothek in dertig jaar heb afbetaald. Een andere smaak was er destijds niet. Nu hoor ik mijn jonge collega’s kermen over de beleggingshypothek waarmee ze de mist in zijn gegaan. Ben ik slimmer, zijn zij dommer? Nee, helemaal niet. Je bent slachtoffer van de tijd waarin je je grote

transacties afsluit. Maar goed, wellicht is er wat voor te zeggen om de kredietverlening iets prudenter in te richten. Als je vroeger een auto wilden kopen moest je 20% aanbetalen. De ‘kassastorting’ heette dat.”

U zei: het gaat in wezen om het verdelen van het verlies. In redelijkheid, en over alle schuldeisers, de overheid inclusief.

“Dat is wel de essentie, ja. Het is domweg niet fair om alle risico’s van het maatschappelijk verkeer bij de schuldenaren te leggen. Ook de individuele schuldeisers zullen een veer moeten laten ten behoeve

Familieleed

Uit de praktijk geeft een blik in de keuken van de gerechtsdeurwaarder. Deze keer aandacht voor de ervaringen van een gerechtsdeurwaarder in de dagelijkse – en immer verrassende – praktijk van het beslag.

Door mw. drs. M.J.P.A. de Wilde, waarnemend gerechtsdeurwaarder in Oosterhout

Als de advocaat belt met de mededeling dat hij een raar verzoek heeft, begin ik al te grinniken. De advocaat in kwestie heeft meestal - op zijn zachtst gezegd - rare zaken, het zou vreemd zijn als hij met een doodgewone onbetaalde vordering bij ons zou komen. Dat zijn verzoek zo raar zou zijn, kon ik dat moment nog niet weten.

Hij vertelt het verhaal van zijn cliënt en zijn dochter en de boze zoon die geen contact meer heeft met de familie. O jee denk ik, er komt weer een erfeniskwestie aan. Niets blijkt minder waar. Door een foutje van de begrafenisonderneming is de as van oma, die overigens dertig jaar geleden is overleden, vorig jaar meegegeven aan de zoon, terwijl vader toch echt de gerechtigde was. De familie wil een statement maken en wil de urn terug op zijn oude plaats bij de begrafenisonderneming. Hij vraagt of wij de urn maar even willen gaan ophalen. “Natuurlijk”, zeg ik, “stuur het verlov maar”. Maar er was nog geen verlov, daarom belde hij me, om mee te denken.

Allerlei gedachten vliegen door mijn hoofd. Wat als de urn niet op het dressoir staan maar onder de boom in de tuin is ingegraven? Mag de urn wel mee, of zijn daar ook wetten als de Wet op de lijkbezorging van toepassing op? Wie zal de advocaat als bewaarder gaan vragen? Voor de grap zegt de advocaat dat ik oma maar mee moet nemen en veilig moet stellen. Dat gaan we dus niet doen.

We nemen met zijn tweeën alle scenario's door en de advocaat stuurt zijn verzoekschrift naar de rechtbank. De volgende morgen ligt er een pracht van een grosse van het verlov op mijn bureau om, waar en bij wie deze zich ook bevindt in Nederland, de urn in beslag te mogen nemen. De rechter is zelfs meegegaan met ons scenario dat de urn zich in de grond kan bevinden en zo krijgen we zelfs toestemming om hem op te graven indien nodig. Als bewaarder is een onafhankelijke begrafenisonderneming aangesteld.

De dag van het beslag is aangebroken. De politie en slotenmaker zijn op de hoogte en tijdig aanwezig op het adres van zoonlief. Niemand thuis. Achter de gordijnen kijkt een grote Mechelse herder ons vragend aan. Een probleempje dus. De hulpofficier van Justitie steekt zijn licht op bij de bureu. Zoonlief komt naar verwachting over een kwartiertje thuis om met de honden te gaan wandelen. We besluiten om zijn komst af te wachten. Inderdaad komt hij op het verwachte tijdstip aangereden en we worden zonder problemen door hem binnengelaten.

Eenmaal binnen gaan de Hulpofficier en ik het gesprek aan. Een snelle blik in de woonkamer leert ons dat oma niet op het dressoir staat. Als we de zaak hebben uitgelegd en vragen naar de urn, zegt hij tot onze schrik dat de urn in de tuin staat. Toch nog graven dus? Maar nee, oma's urn heeft een prachtig plaatsje gekregen tussen de bloeiende bloemen waar ze zoveel van hield.

Uit het gesprek dat we hebben, blijkt niets van een boze zoon die niets van de familie wil weten. Het contact is inderdaad wat verwaterd, maar er heerst vanuit zijn gezichtspunt geen wrok. De urn wordt door zoonlief uit de tuin gehaald en op de keukentafel gezet.

De hamvraag is nu, wie maakt hem open om te constateren of oma's as er nog in zit? De bewaarder staat met zijn zwarte pak, somber gezicht en gevouwen handen, stemmig aanwezig te zijn. Ik probeer nog een voor de zoon mogelijk vervelende situatie te vermijden en stel voor de urn niet in zijn huis te openen, maar de zoon heeft al een schroevendraaier gepakt en opent in bijzijn van de bewaarder de urn. De urn bevat inderdaad het as en oma wordt in een kartonnen doos voor printerpapier in de auto van de bewaarder geladen. De zoon is verdrietig maar gelaten en bedankt ons voor het geduld dat we hebben gehad door op hem te wachten. Ik maak mijn exploten in orde en geef iedereen de voor hem bestemde afschriften.

Nog geen week later wordt ik door de advocaat gebeld. De familie heeft overeenstemming bereikt en oma staat weer op haar oude plaatsje bij de begrafenisonderneming. De zoon heeft volgende de advocaat een lang en heftig, maar goed gesprek gehad met zijn familieleden. Hoewel de band nog niet optimaal is, heeft het beslag op de urn er wel toe geleid dat de partijen weer met elkaar in gesprek zijn gekomen. Zo heeft oma er postuum voor gezorgd dat haar familie dichter bij elkaar is gebracht.

GeWIKt en gewogen

Op 1 juli 2012 trad wetsvoorstel 32 418, ook wel Incassokostenwet of WIK genaamd, in werking. Hierin heeft de wetgever de redelijkheidsnorm van artikel 6:96 lid 2 onder c BW op het gebied van de buitengerechtelijke kosten ingevuld. Er is een amvb gekomen waarin de Minister vaste tarieven geeft voor de door een schuldenaar te betalen incassokosten. Aanvankelijk voelde de Minister overigens niet voor een wettelijke regeling van de incassokosten, maar de Kamer drong aan op een duidelijke regeling, onder meer naar aanleiding van een kritisch rapport van het LOSR.

Het oogmerk van de nieuwe regeling is helder: er moest duidelijkheid komen. Duidelijkheid over de hoogte van de kosten (die nu in de wet vastliggen) en over het moment waarop de incassokosten verschuldigd zijn.

Voor de consument is met name de duidelijkheid over het moment van verschuldigdheid belangrijk. Op verlangen van de Tweede Kamer heeft de Minister in de wet opgenomen dat ook na het intreden van verzuim er nog een laatste kans moet zijn voor een consument om zonder buitengerechtelijke kosten aan zijn verplichtingen te voldoen. Er moet een brief worden gestuurd waarin de schuldenaar wordt aangemaand tot betaling binnen veertien dagen. In die brief moeten de gevolgen van het uitblijven van betaling, waaronder de wettelijke vergoeding voor incassokosten, worden geschetst. De rechter wordt op afstand gezet doordat bij het volgen van de wettelijke tarieven de artikelen 241 en 242 Rv (waarmee de rechter de incassokosten onder de proceskosten kan begrijpen of kan matigen) buiten toepassing worden verklaard.

Een heldere regeling: de schuldenaar wordt aangemaand om binnen veertien dagen € 1.000 te betalen en duidelijk gemaakt dat als hij dat niet tijdig doet er € 150 aan incassokosten bijkomt.

Het is betreurenswaardig dat deze helderheid in de praktijk wordt ondergraven en daarmee de uitgangspunten van de wet geweld wordt aangedaan. De eis om het bedrag van de kosten in de veertiendagenbrief te noemen valt uit het oogpunt van duidelijkheid nog te billijken, maar het is weinig verhelderend om in diezelfde brief meerdere bedragen te noemen. Zo stelt de nota van toelichting op het Incassokostenbesluit dat als er minder incassokosten worden gevorderd dan wettelijk is toegestaan, niet alleen het lagere bedrag moet worden genoemd maar ook wat de maximale incas-

sokosten zouden zijn geweest die op basis van de wettelijke regeling in rekening hadden kunnen worden gebracht. Dit om de “gewenste duidelijkheid te bereiken” (sic!).

Een verdere complicatie is de omzetbelasting. In het Incassokostenbesluit is in artikel 2 lid 3 bepaald dat er over de incassokosten omzetbelasting mag worden berekend als de schuldeiser niet btw-plichtig is, maar alleen als hij een derde inschakelt voor de incasso. Dat houdt dus in dat de schuldeiser die zelf een veertiendagenbrief stuurt na veertien dagen aanspraak kan maken op de incassokosten, maar niet op de btw. In de praktijk wordt dit opgelost door in de brief te melden dat naast de kosten de schuldenaar ook de btw

daarover moet betalen als de schuldeiser genoodzaakt wordt een incasso-intermediair in te schakelen. Echter, onlangs berichtte de Rechtbank Rotterdam dat zij verlangt dat in de veertiendagenbrief deze aanzegging van btw ook als een ‘concreet geldbedrag’ moet worden genoemd. Weer een bedrag erbij in de brief dus.

Eenzelfde ergenis is de eis die in de lagere rechtspraak is ontwikkeld waarin wordt verlangd dat er na het verzenden van de veertiendagenbrief eerst nog een nadere incassohandeling (aanmaning) moet plaatsvinden alvorens de consument buitengerechtelijke kosten verschuldigd zou worden.

Deze eis, die aanstonds niet lijkt te stroken met de wettelijk voorgeschreven aanzeggingen, is door het Gerechtshof Arnhem verworpen, maar drie weken later in het rapport BGK-integraal weer geïntroduceerd. Dat laatste is thans aanleiding voor een prejudiciële vraag aan de Hoge Raad.

De eis die de Rechtspraak in het rapport BGK lijkt te willen vasthouden maakt de veertiendagenbrief nog onbegrijpelijker. De wet stelt dat de schuldenaar moet worden voorgehouden wat de gevolgen zijn als hij niet binnen veertien dagen betaalt. In de opvattingen van het rapport BGK-integraal zijn er op dat moment (nog) geen gevolgen. Er moet immers volgens dat rapport na die brief eerst nog een nadere incassohandeling worden verricht. Vast staat overigens dat aan die ‘nadere incassohandeling’ geen enkele inhoudelijke eis zou kan worden gesteld, zodat bij wijze van spreken een sms op dag vijftien zou volstaan.

Resumerend geldt dus dat, naar de huidige lijn van de rechtspraak en het rapport BGK-integraal, voor een schuldeiser die een wettelijke aanmaning stuurt voor een vordering van duizend euro en die wil volstaan met 10% incassokosten, hij de navolgende aanzegging dient te doen:

*“Geachte schuldenaar,
U heeft eerder niet betaald waardoor u in verzuim verkeert.
U moet nu binnen veertien dagen na vandaag de vordering van € 1.000 betalen. Als u dat niet doet moet u ook nog € 100 aan incassokosten betalen, althans als ik u na deze veertien dagen opnieuw een aanmaningsbrief stuur.
Ik wijs u er op dat de vergoeding voor incassokosten volgens de wet maximaal € 150 had kunnen zijn. Als ik iemand ter incassering van mijn vordering moet inschakelen, dan moet u ook nog € 21 aan btw betalen over de incassokosten en die btw had maximaal € 31,50 kunnen zijn.”*

De schuldenaar moet dan begrijpen dat hij – vooralsnog – alleen maar duizend euro moet betalen.

Kortom, het lijkt alsof een regeling niet helder mag zijn. Wat is er nu mis om in het hierboven geschetste voorbeeld de schuldenaar enkel voor te houden dat hij € 1.000 moet betalen en als hij dat niet binnen veertien dagen doet, hij ook de incassokosten van € 100 moet betalen, te verhogen met btw als er iemand moet worden ingeschakeld.

Het is te hopen dat de Hoge Raad oog heeft voor het uitgangspunt dat de regeling eenvoudig en duidelijk moet zijn voor alle burgers en dat al die eisen die er in de rechtspraak worden gesteld – hoe goedbedoeld ook – eerder leiden tot een verregaande onduidelijkheid dan tot rechtsbescherming.

*mr. John Wisseborn,
voorzitter van het bestuur van de KBvG*

-
- 1 *Kamerstukken II 2007/08, 30 928, nr. 16, p. 2.*
  - 2 www.schuldinfo.nl/fileadmin/Publicaties/Incassokosten_een_bron_van_ergenis_.pdf.
  - 3 art. 6:96 lid 6 BW.
  - 4 *Sib.* 2012, 141, p. 7.
  - 5 Hof Arnhem-Leeuwarden 17 september 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:6760.
  - 6 www.rechtspraak.nl/Procedures/Landelijke-regelingen/Sector-civiel-recht/Documents/Rapport-BGK-integraal.pdf.
  - 7 Rb. Gelderland 23 oktober 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:4081, Rb. Gelderland 20 november 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:4690.

PERSONALIA

(bijgewerkt tot 21 januari 2014)

WAARNEMINGEN

Waargenomen	Waarnemer	Plaats	Van	Tot
J.A. van den Bos	M.L.B. Mak	Arnhem	01-08-2009	01-04-2014
Mw. G.G. Breunissen	E.H. Vroegop	Wageningen	01-02-2011	01-04-2014
R.A.J. Brouwer	E.A. Dragstra	Hoogeveen	18-07-2013	18-07-2014
drs. J.G.M. Dekkers	M.O. de Boer	Haarlem	10-01-2014	10-07-2014
R. Groen	Mw. drs. M.J.P.A. de Wilde	Oosterhout	19-08-2013	19-08-2014
J.D. Kuik	Y. van Dongen	Eindhoven	22-04-2011	01-04-2014
H. Peet	M. van Lingen	Rotterdam	01-02-2011	01-05-2014
R. Pijnacker	W.R. Jongejan	Zeist	05-03-2013	05-09-2014
R.P.A. Schuman	R.J. Soer	Ede	15-11-2013	15-05-2014
J.H.L. Sinkiewicz	Mw. J.W.W.M. Boers	Maastricht	01-04-2011	01-04-2014
P. Taal	Y.C.M. van Korven	Eindhoven	22-04-2011	01-04-2014
J.W. Wigt	J.G. van Urk	Leiden	01-04-2012	01-04-2014

JUBILEA IN 2014

5 jaar

		Benoemd op:
Mevrouw J.M.K.J. Bergsma	Leeuwarden	01-01-2009
Mevrouw J. Bronsvoot-Kracht	Almere	21-01-2009
De heer J.J.A. Leijten	Utrecht	11-02-2009
De heer drs. E.P.H. Latten	Sittard	31-03-2009
Mevrouw W. Drooghaag	Roermond	15-04-2009
De heer A.G. Nas	Nijmegen	02-06-2009
De heer M. de Jong	Zuidbroek	10-06-2009
De heer mr. J.N. Reijn	Tilburg	01-07-2009
De heer mr. I. van Apeldoorn	Dordrecht	28-07-2009
Mevrouw D.A. Riedijk	Waalwijk	19-08-2009
Mevrouw mr. I. van den Berg-van Garrel	Amsterdam	01-09-2009
De heer drs. M.D. Brouwer	Leeuwarden	18-09-2009
De heer mr. K.M. Brontsema	Assen	22-09-2009
Mevrouw D.D. Peers	Amsterdam	28-09-2009
De heer W.H.A. van Rijckevorsel	Rotterdam	29-10-2009
De heer R. Hartemink	Lent	18-12-2009

10 jaar

		Benoemd op:
Mevrouw A.E. Everts	Meppel	03-02-2004
Mevrouw D.J. Vermeulen	Delft	03-02-2004
De heer mr. M. van der Heijde	Amstelveen	03-02-2004
De heer M.P.A. Roelands	Tilburg	03-02-2004
De heer R.A.J. Brouwer	Hoogeveen	27-02-2004
De heer mr. R.G. Matti	Amsterdam	29-03-2004
De heer M.O. de Boer	Amsterdam	31-03-2004
De heer mr. J.F. Vanhommerig	Enschede	05-07-2004
De heer mr. H.J.M. van de Pas	Weert	05-07-2004
De heer P.J.B. Plate	Amersfoort	05-07-2004
De heer P.S.D. Jansen	Tilburg	21-07-2004
De heer E.H.A.M. van Deursen	Haarlem	03-08-2004
De heer E.A.P. van Lith	Eindhoven	18-10-2004
Mevrouw W.S.M. Snelderwaard	Rotterdam	29-10-2004
De heer R.L.E. Winkel	Drachten	29-10-2004
De heer W.W.M. van de Donk	Eindhoven	10-11-2004

NIEUWE LEDEN

R.M.C. Pelders	Den Bosch	28-01-2014
Mw. S. Beyik	Groningen	01-02-2014

GEDEFUNGEERD

R.L.J. van Es	Rotterdam	01-02-2014
L.A.A. van Dijk	Oud-Beijerland	17-03-2014

12,5 jaar

De heer M.J.M. Vorstenbosch
 De heer mr. J.J.L. Boudewijn
 De heer mr. E. Krom
 De heer J.P.A.M. Hanegraaf

Den Bosch
 Amsterdam
 Amsterdam
 Helmond

Benoemd op:

19-02-2002 (augustus 2014)
 15-03-2002 (september 2014)
 08-04-2002 (oktober 2014)
 17-04-2002 (oktober 2014)

25 jaar

De heer J.K.M. Vissers
 De heer L.C.J. Netten
 De heer J.J.L. Janssen
 De heer A.J. de Jong

Goirle
 Tilburg
 Eindhoven
 Rotterdam

Benoemd op:

24-02-1989
 01-03-1989
 01-03-1989
 01-05-1989

30 jaar

De heer W.Th. Schoonebeek
 De heer A.J. Visser
 De heer A.C. Hardy
 De heer P.M. Braakman

Zaandam
 Nieuwegein
 Leiden
 Harlingen

Benoemd op:

01-02-1984
 01-10-1984
 01-11-1984
 01-12-1984

DE BEROEPSGROEP IN PERCENTAGES

(1 januari 2014 (peildatum))

Aantal:

Gerechtsdeurwaarders 401

Mannen 350
 Vrouwen 51

Leeftijd

25-30 jaar 3
 31-35 jaar 20
 36-40 jaar 41
 41-45 jaar 76
 46-50 jaar 85
 51-55 jaar 72
 56-60 jaar 56
 61-65 jaar 37
 66-70 jaar 11
 Jongste gerechtsdeurwaarder 28 jaar
 Oudste gerechtsdeurwaarder 69 jaar

TK gerechtsdeurwaarders 518

Mannen 313
 Vrouwen 205

Leeftijd

20-25 jaar 4
 26-30 jaar 53
 31-35 jaar 134
 36-40 jaar 127
 41-45 jaar 100
 46-50 jaar 45
 51-55 jaar 35
 56-60 jaar 13
 61-65 jaar 5
 66-70 jaar 1
 71-75 jaar 1
 Jongste TK gerechtsdeurwaarder 23 jaar
 Oudste TK gerechtsdeurwaarder 73 jaar

TK gerechtsdeurwaarders 43

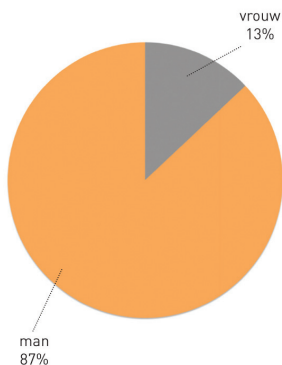
(stagiaires)

Mannen 17
 Vrouwen 26

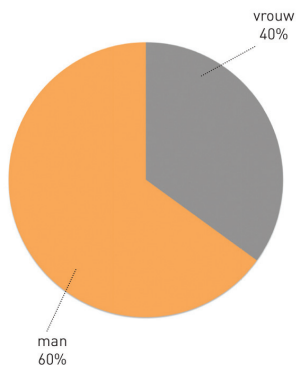
Leeftijd

20-25 jaar 5
 26-30 jaar 22
 31-35 jaar 9
 36-40 jaar 4
 41-45 jaar 1
 46-50 jaar 2

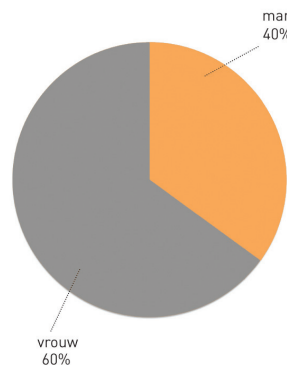
Gerechtsdeurwaarders

TK gerechtsdeurwaarders

TK gerechtsdeurwaarders (stagiaires)

DE BEROEPSGROEP IN PERCENTAGES IN DE JAREN 2009, 2010, 2011, 2012 EN 2013

2009

Aantal:	
Gerechtsdeurwaarders	388
TK gerechtsdeurwaarders	491
TK gerechtsdeurwaarders (stagiaires)	57
Totaal aantal leden	936

2010

Aantal:	
Gerechtsdeurwaarders	384
TK gerechtsdeurwaarders	521
TK gerechtsdeurwaarders (stagiaires)	44
Totaal aantal leden	949

2011

Aantal:	
Gerechtsdeurwaarders	382
TK gerechtsdeurwaarders	532
TK gerechtsdeurwaarders (stagiaires)	41
Totaal aantal leden	955

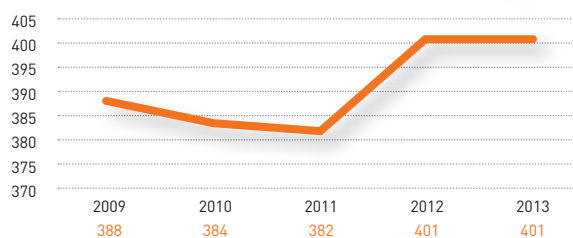
2012

Aantal:	
Gerechtsdeurwaarders	401
TK gerechtsdeurwaarders	511
TK gerechtsdeurwaarders	50
Totaal aantal leden	962

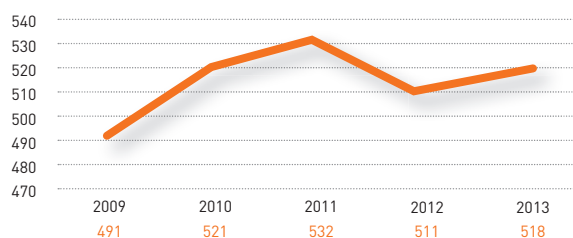
2013

Aantal:	
Gerechtsdeurwaarders	401
TK gerechtsdeurwaarders	518
TK gerechtsdeurwaarders (stagiaires)	43
Totaal aantal leden	962

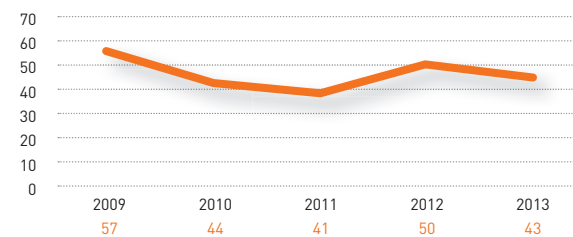
Gerechtsdeurwaarders

TK gerechtsdeurwaarders

TK gerechtsdeurwaarders (stagiaire)

De nieuwe standaard

Eind vorig jaar werd in Rotterdam het eerste elektronisch derdenbeslag gelegd door deurwaarderskantoor Van Es. Partner Matthias Karreman, binnen het kantoor verantwoordelijk voor ICT en Kwaliteit, voorziet een grote vlucht voor deze nieuwe manier van werken. “Meer waarborgen, efficiënter, duurzamer en voor iedereen voordelig, de debiteur voorop.”

Derdenbeslag (het leggen van beslag op toekomstige looninkomsten of uitkeringen van de debiteur bij de werkgever/uitkeringsinstantie of op tegoeden van de debiteur bij een bankinstelling – red.) komt in Nederland erg veel voor. Vele honderdduizenden keren per jaar wordt derdenbeslag gelegd.

Het nadeel aan derdenbeslagen is de administratieve rompslomp. De deurwaarder moet fysiek aan de werkgever een papieren beslagexploot overhandigen dat met alle wettelijk verplichte bijlagen al gauw 16 pagina's omvat. “En dan heb je natuurlijk nog het eigen exemplaar voor de deurwaarder, wat ook alweer een paar pagina's papier is”, zegt Karreman. “Als je dan bedenkt dat we bij grote werkgevers enkele tientallen derdenbeslagen per week leggen, dan kun je de administratieve belasting op jaarbasis wel uittekenen.” Aan de kant van de werkgevers en bancaire instellingen is die belasting niet minder. De werkgever of uitkeringsinstantie moet een derdenbeslag handmatig doorvoeren in het loonadministratiesysteem en een zogeheten verklaringsformulier invullen. Karreman: “Bij het UWV, maar ook bij de grote banken is hier op topdagen echt een klein legertje medewerkers fulltime mee bezig.”

WAARBORGEN

Toen de wetgever in 2009 - als onderdeel van een breder pakket maatregelen - de mogelijkheid creëerde om derdenbeslag via elektronische weg te leggen, was daar bij een aantal partijen direct grote belangstelling voor. Karreman: “Gerechtsdeurwaarders leggen veel derdenbeslagen. Als je daar een efficiëncyslag op kunt

maken scheelt dat natuurlijk aanzienlijk in de kosten. Het probleem was alleen dat weliswaar de juridische basis was gecreëerd, maar nog niet de technische faciliteiten. Digitaal beslagleggen omvat namelijk wel wat meer dan ‘gewoon een mailtje sturen’ of een eenvoudige brief aan de werkgever zoals wel door de belastingdeurwaarder wordt gedaan. Er moeten allerlei waarborgen worden ingebouwd, registers worden aangemaakt en zowel de deurwaarder als de ontvangende instantie moeten kunnen beschikken over een geverifieerd digitaal adres, om eens wat te noemen. Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) heeft dit platform uiteindelijk gebouwd, op basis van de beveiligingsstandaarden zoals die binnen de ICT-wereld en ook binnen de overheid op dit moment gelden. Van hun professionaliteit ben ik overigens onder de indruk.”

“Meer waarborgen, efficiënter en duurzamer is voor iedereen voordelig, de debiteur voorop”

Dat professionele eindresultaat kwam mede tot stand op basis van een aantal pilotprojecten waaraan het gerechtsdeurwaarderskantoor eveneens meewerkte. Karreman: “Er lijkt nogal wat tijd overheen gegaan te zijn, maar vergeet niet dat gelijktijdig ook

andere vormen van elektronische uitwisseling van informatie hun beslag hebben gekregen. Zoals het digitaal kunnen inzien van de polisadministratie van het UWV en de Belastingdienst, zodat je nu als deurwaarder digitaal kunt opvragen waar een debiteur in dienst is of werkt. Dat scheelt al heel veel giswerk, zoekwerk en onnodig gevraagd. Je zou die stappen kunnen zien als een opmaat naar het elektronisch derdenbeslag.”

WEDERZIJDSE KLIK

Het was de SNG die de partijen Van Es en een grote uitzendorganisatie bij elkaar bracht om daadwerkelijk het eerste elektronisch derdenbeslag te realiseren. “De uitzendorganisatie was er technisch klaar voor en de manager met wie ik sprak was overtuigd van het nut en de noodzaak om dit traject efficiënter in te richten. Op basis van die wederzijdse klik zijn we aan het werk gegaan”, zegt Karreman.

Dat werk bestond vooral uit het effenen van de laatste softwarematige hobbels. Iets waarmee, geeft Karreman eerlijk toe, de ICT-medewerkers nog wel een tijdje hebben gestoeid – ook al maakt het Rotterdamse kantoor gebruik van een relatief standaard Praclox- en Windows-omgeving.

Karreman: “Voor alle duidelijkheid: SNG heeft het elektronisch derdenbeslag toegankelijk gemaakt voor iedere deurwaarder, ongeacht de soort dossiersoftware die hij gebruikt. Er is alleen nog geen gestandaardiseerde uitwisseling tussen de dossierapplicatie en het

SNG-portaal voor het elektronisch derdenbeslag. Als dat gereed is zal het allemaal zeker nog soepeler lopen. En mij is ook verzekerd dat het voor een werkgever niet heel moeilijk is om over te stappen naar het digitaal ontvangen van beslagen. Technisch is het allemaal goed te doen.”

“Veiligheid van het systeem is essentieel”

Op de vraag of er straks überhaupt nog mensen te pas komen aan de toch wel ingrijpende handeling van het beslagleggen op inkomen of tegoeden zegt Karreman: “Werkgevers moeten natuurlijk wel ergens een handmatige check inbouwen: klopt dit allemaal wel? Net zoals je als deurwaarder alert moet blijven. De winst zit ‘m vooral in de efficiëntere dataverwerking en in veel minder fouten, met name aan de kant van de ontvangende partij. We maken regelmatig mee dat er derdenbeslag is gelegd, maar dat de werkgever de papieren kwijt is, bijvoorbeeld omdat ze in het verkeerde personeelsdossier zijn gestopt. Meer waarborgen, efficiënter en duurzamer is voor iedereen voordelig, de debiteur voorop.”

VEILIGHEID ESSENTIEEL

Karreman voorziet dat het elektronisch derdenbeslag in korte tijd de nieuwe standaard zal worden – zeker als ook de Belastingdienst zich straks naar verwachting zal aanmelden als geregistreerd ontvanger van beslagen op huurtoeslagen en teruggaven. “Als dat soort partijen gaan meedoen dan worden het natuurlijk enorme hoeveelheden. De bulk zal digitaal worden afgehandeld, de uitzonderingen blijven de MKB’ers waar je misschien één keer in het jaar beslag legt. Hoewel: juist die doelgroep speelt heel erg in op zaken als online boekhouden en digitale HR-ondersteuning. Zeker jonge MKB’ers zijn heel erg internetminded, dus ik sluit niet uit dat daar straks ook een oplossing voor komt.”

Aan het slot van het gesprek benadrukt Karreman nogmaals dat de veiligheid van het systeem essentieel is: zowel schuldeisers als schuldenaren moeten erop kunnen vertrouwen dat het systeem van elektronisch derdenbeslag 100% betrouwbaar, transparant en technisch waterdicht is. “Dat vertrouwen is het belangrijkste. Ik ben een voorstander van automatisering en efficiencyverbetering, maar ik vind wel dat we ervoor moeten waken dat straks niet twee systemen bepalen wat de beslagvrije voet is zonder enige menselijke tussenkomst. Daarom zitten er een aantal duidelijke fiatteringsstappen in het traject waarin een deurwaarder zelf dit controleert en uitvoert.”

Intussen is Karreman alweer bezig met zijn volgende project: het digitaal dagvaarden. “Vooroplopen in digitalisering zit een beetje in het DNA van ons kantoor”, zegt hij. “Niet omdat we zo van systemen houden, wel omdat we geloven dat het de snelheid van het proces verhoogt en onnodige kosten tegengaat. En dat is goed voor de schuldeiser en de schuldenaar. Want hoe eerder die van zijn schuld af is, hoe beter het voor hem is.”

Elektronisch derdenbeslag

Merijn Windemuller en Sabine Snijders zijn beiden werkzaam bij SNG. SNG heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de technische ontwikkeling van het elektronisch derdenbeslag. Speciaal voor *de Gerechtsdeurwaarder* staan zij stil bij de aspecten van het e-derdenbeslag.

Door mw. mr. S.M. Snijders en mr. M. Windemuller

INLEIDING

Met ingang van 1 juli 2009 is het in de wet mogelijk gemaakt dat derdenbeslagen elektronisch kunnen worden betekend.¹

Door de invoering van de mogelijkheid van het elektronisch derdenbeslag is naast het fysieke proces een nieuwe wijze van derdenbeslag geïntroduceerd, met een eigen karakter: de medewerking van de derde is vereist om derdenbeslagen elektronisch te kunnen betekenen en ontvangen. De deurwaarder kan een derdenbeslag elektronisch betekenen indien een derde aan de KBvG een elektronisch adres heeft opgegeven waaraan kan worden betekend².

De memorie van toelichting geeft aan dat het wetsvoorstel destijds is voortgevloeid uit overleggen met de KBvG. Het wetsvoorstel beoogde de doelmatigheid van de executie van vonnissen te vergroten. Daarnaast moest de doorvoering van het wetsvoorstel leiden tot verlaging van de kosten van (derden)beslagleggingen.³

INHOUD ELEKTRONISCH DERDENBESLAG EN MOMENT VAN BESLAGLEGGING

Bij een elektronisch derdenbeslag worden het afschrift van het beslagexploot, het afschrift van de executoriala titel en het formulier ten behoeve van de verklaring na derdenbeslag als bedoeld in artikel 476b Rv (derdenverklaring) elektronisch gelaten aan het bekende elektronisch adres van de derde-beslagene. Voor de derde-beslagene geldt het elektronische afschrift als het oorspronkelijke exploot.⁴ Vanaf het moment van ontvangst van het beslagexploot is de beslaglegging onder de derde voltooid. De derde moet automatisch elektronisch de ontvangst van een elektronisch verzonden beslagexploot bevestigen.⁵

Voor de beslagleggende deurwaarders is het van belang dat zij er op letten dat als het beslagexploot elektronisch is gedaan, zij een

automatische ontvangstbevestiging ontvangen van de derde. Zo is voor de deurwaarder duidelijk en aantoonbaar dat de beslaglegging onder de derde is voltooid.

PRAKTIJK

Om het elektronisch derdenbeslag in de praktijk mogelijk te maken, heeft SNG een technische faciliteit ontwikkeld waarmee derdenbeslagen elektronisch betekend dan wel ontvangen kunnen worden. Alle gerechtsdeurwaarders in Nederland zijn daartoe uit hoofde van hun ambt bevoegd en kunnen gebruik maken van de faciliteit van SNG. Daarnaast kunnen derden zich aansluiten bij SNG om hiervan gebruik te maken.

SNG zag zich voor de uitdaging gesteld om in het kader van de elektronische beslaglegging een gesloten en geautomatiseerd wederkerig proces te realiseren tussen deurwaarder, SNG en derde. De medewerking en inspanning van de derde was daarbij cruciaal. Op 1 november 2013 is het eerste elektronisch derdenbeslag gelegd onder uitzendorganisatie Adecco door gerechtsdeurwaarder Karreman van gerechtsdeurwaarderskantoor Van Es in Rotterdam. Zie ook het interview in dit nummer.

Inmiddels hebben meerdere derden hun enthousiasme geuit en interesse getoond om aan te sluiten op het systeem van SNG teneinde derdenbeslagen elektronisch te kunnen ontvangen. Het elektronisch ontvangen van derdenbeslagen zal voor derden een flinke efficiëntieslag en kostenbesparing opleveren. Op dit moment zal onder andere met ABN Amro worden begonnen met testen.

TECHNISCHE UITWERKING

In bijgaand schema is te zien hoe de faciliteit van het elektronisch betekenen en ontvangen van derdenbeslagen is ingericht door SNG.

Allereerst stelt de deurwaarder de documenten voor het derdenbeslag samen, waarbij aan het beslagexploot een model-ontvangstbevestiging wordt gehecht en de deurwaarder met zijn of haar beroepscertificaat het beslagexploot voorziet van een digitale handtekening. Dit gebeurt met behulp van de webapplicatie van SNG (handmatige invoer) of door de lokale dossierapplicatie van de deurwaarder. Daarna stuurt de deurwaarder het beslagpakket via een beveiligde verbinding naar SNG.

SNG voert enkele controles uit betreffende de deurwaarder, het databericht en de certificaten, zoals de controle van het beroepscertificaat. Wanneer de resultaten van de controles correct zijn bevonden, wordt een bevestiging naar de deurwaarder verstuurd en stelt SNG het beslagpakket samen dat naar de betreffende derde wordt gezonden.

Bij de derde vindt een geautomatiseerd proces plaats waarbij het beslagpakket wordt uitgepakt, het beslagexploot wordt ondertekend (gecontrasigned) met het PKI-overheidscertificaat van de derde en retour wordt gestuurd naar SNG. Het tijdstip van de ondertekening wordt in de handtekening opgenomen en geldt als het moment van beslaglegging. Om een geldige en onafhankelijke datum/tijd stempel te kunnen zetten, maakt de derde gebruik van een Time Server van een Trusted Time Authority (TTA).

Daarop genereert SNG een databericht voor de deurwaarder met hierin onder andere de bestandsnaam van de gecontrasignde ontvangstbevestiging, het tijdstip van de ontvangstbevestiging en de naam van de derde. Het databericht en de gecontrasignde ontvangstbevestiging worden beschikbaar gesteld aan de deurwaarder.

Tot slot haalt de deurwaarder dit op met behulp van zijn dossierapplicatie of hij download het beslagexploot via de webapplicatie van SNG.

TOEKOMST

De verwachting is dat steeds meer derden zich zullen melden om derdenbeslagen elektronisch te kunnen ontvangen en een elektronisch adres zullen opgeven waaraan kan worden betekend. Het ligt voor de hand dat deurwaarders de fysieke uitreiking aan de deur steeds meer zullen vervangen door elektronische betekening aan een elektronisch adres. Bovendien wordt het wellicht in de toekomst mogelijk dat de derdenverklaring eveneens elektronisch kan worden gedaan.

- 1 Wet van 30 oktober 2008 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Gerechtsdeurwaarderswet in verband met de bevoegdheid van deurwaarders om informatie op te vragen en elektronisch te betekenen in geval van derdenbeslag, *Stb.* 2008, 435 en Besluit van 8 juni 2009 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet van 30 oktober 2008 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Gerechtsdeurwaarderswet in verband met de bevoegdheid van deurwaarders om informatie op te vragen en elektronisch te betekenen in geval van derdenbeslag, *Stb.* 2009, 242.
- 2 Bij de wetswijziging zijn onder andere in art. 475 van het Rv de leden 3 tot en met 5 ingevoegd. De algemene maatregel van bestuur die genoemd wordt in lid 4 heeft vorm gekregen in het Besluit van 2 juni 2009, houdende regels aangaande de registratie van elektronische adressen van derden en het elektronisch betekenen in geval van derdenbeslag, *Stb.* 2009, 235. Bij besluit van de staatssecretaris van Justitie van 3 juni 2009, nr. S6029S0/09/6, *Stcrt.* 2009, 110, p. 2 is bepaald dat de KBvG de aangewezen organisatie, genoemd in het derde lid, is.
- 3 *Kamerstukken II* 2007/08, 31 240.
- 4 Art. 475 lid 3 Rv.
- 5 Art. 3 van het Besluit van 2 juni 2009, houdende regels aangaande de registratie van elektronische adressen van derden en het elektronisch betekenen in geval van derdenbeslag, *Stb.* 2009, 235 en Nota van toelichting bij dit besluit.

Afnemen van DNA-materiaal bij een overledene

Uit de praktijk geeft een blik in de keuken van de gerechtsdeurwaarder. Ook hier aandacht voor de dagelijkse en immer verrassende praktijk van het beslag.

Door mr. S.J. Schram, toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder in Alkmaar

Ukent dat wel: een paniekerig telefoontje van een advocaat, die meteen uw hulp nodig heeft. Vaak wordt de soep niet zo heet gegeten en blijkt het spoedeisend belang net iets minder groot dan uw opdrachtgever deed geloven. Dat was ook mijn eerste reactie toen ons kantoor op een dinsdag om 11:30 uur een verzoek kreeg van een Gelderse advocaat om binnen een half uur (!) een dagvaarding te betekenen in de omgeving van Alkmaar. In dit geval was de spoedeisendheid echter daadwerkelijk aanwezig: de advocaat had een last van de rechtbank verkregen om de gedaagde partij uiterlijk om 12:00 uur op te roepen voor een zitting de volgende dag. Tja, dan is je belangstelling direct gewekt.

Het bleek te gaan om het volgende: de heer A was de vrijdag ervoor overleden. Zijn echtgenote was al eerder overleden en uit dat huwelijk waren geen kinderen geboren. Uit een buitenechtelijke relatie van de heer A was echter wel een dochter geboren, mevrouw B. Tijdens zijn leven had hij haar min of meer erkend, maar tot een wettelijke vaststelling van het vaderschap was het nooit gekomen. Mocht nu als nog komen vast te staan dat mevrouw B zijn biologische dochter was, dan zou zij daarmee direct de enige erfgenaam zijn. Het probleem: het stoffelijk overschot van haar 'vader' zou twee dagen later worden gecremeerd!

Mevrouw B wilde nu middels een kort geding gedaan krijgen dat alsnog DNA-materiaal van haar vader zou worden afgenomen om zo te kunnen laten vaststellen dat zij zijn biologische dochter is. De dagvaarding was gericht tegen de gezamenlijke erfgenamen en moest worden betekend overeenkomstig artikel 53 sub c Rv. De opdrachtgever had het adres van een broer van de heer A weten te achterhalen. Mijn collega ging meteen op pad en aan mij werd gevraagd de advertentietekst op te stellen.

Ik was verbaasd over de eis: mevrouw B eiste medewerking van de gezamenlijke erfgenamen tot afname van DNA-materiaal op straffe van een dwangsom. Hierop heb ik contact gezocht met de advocaat en gevraagd wat zijn cliënte ging doen als de medewerking werd geweigerd. Immers, na de crematie zal het afnemen van DNA blijvend onmogelijk zijn. Daar had de advocaat nog niet over nagedacht. In overleg besloten we tot een aanpassing van de eis, in de zin dat deze werd aangevuld met een verzoek om DNA-materiaal af te mogen nemen met behulp van de sterke arm, indien de gezamenlijke erfgenamen de toegang en afname zouden weigeren. Die eiswijziging is later die middag nog aan hen betekend.

De volgende dag ging al vroeg mijn telefoon. Een aangetrouwde nicht van de heer A, mevrouw C, belde namens de familie. Zijn broers en zussen waren overvallen door de eiswijziging, zo vertelde ze mij. Ze

vroeg zich af wat te doen. Ik heb haar uitgelegd dat de broers en zussen in persoon konden verschijnen of een advocaat konden inschakelen. Gelet op de kosten wilden de gezamenlijke erfgenamen beiden niet. Ik heb haar toen uitgelegd dat de kans dan zeer groot zou zijn dat de vordering bij verstek zou worden toegewezen. Daar bleek niet veel bezwaar tegen te bestaan.

Nu het contact tot stand was gekomen, heb ik direct van de gelegenheid gebruik gemaakt om alvast bespreekbaar te maken hoe en wanneer het eventuele vonnis ten uitvoer kon worden gelegd. Een discussie rondom het stoffelijk overschot zou immers in niemands belang zijn, laat staan een geforceerde toegang met behulp van de sterke arm. Dat was mevrouw C met mij eens. Zij zegde daarop toe contactpersoon te willen blijven, verder mee te zullen werken en de uitvaartondernemer te zullen informeren.

Aan het eind van de middag volgde de uitspraak: de vordering was toegewezen. De voorzieningenrechter had tevens bepaald dat de crematie niet eerder mocht plaatsvinden dan nadat het DNA-materiaal was veiliggesteld.

Meteen heb ik contact gezocht met mevrouw C en de begrafenisondernemer. Het struikelblok was nu alleen nog het vinden van een arts. De huisarts en de GGD-arts weigerden beiden hun medewerking op grond van ethische bezwaren. Op de ochtend van de crematie was er nog altijd geen arts gevonden... De tijd begon te dringen.

Uiteindelijk lukte het de opdrachtgever om een arts te vinden die op zijn vrije dag bereid was het DNA-materiaal af te nemen. En zo kon het gebeuren dat ik mij op een druilige woensdag rond het middaguur samen met een door mij aangezochte getuige (in het vonnis was dat zo bepaald) in een uitvaartcentrum bevond. Nadat ook de arts was gearriveerd, werd het stoffelijk overschot uit de koeling gehaald en het deksel van de kist verwijderd, waarna de begrafenisondernemer verifieerde of het het stoffelijk overschot van de heer A betrof. Dat was het geval. Dit was voor de arts het teken om onder toezicht van de getuige, de begrafenisondernemer en mijzelf, een tiental haren (met haarzakje) te verwijderen en vier vingernagels af te knippen. Het materiaal is vervolgens in twee enveloppen, door de arts getekend op de plakstrip, ter hand gesteld aan de advocaat van mevrouw B. De crematie heeft dezelfde middag op het beoogde tijdstip plaatsgevonden. Een bijzondere opdracht en weer eens wat anders dan het betekenen van een dagvaarding.

Executie van pandrecht op aandelen

Maritza Bernardt is gerechtsdeurwaarder bij GGN in Dordrecht en Jan Dirk van Vlastuin is advocaat bij Bouwman Van Dommelen Advocaten. Speciaal voor de Gerechtsdeurwaarder hebben zij zich gebogen over de executie van pandrecht op aandelen en de rol van de gerechtsdeurwaarder hierbij.

Door mw. mr. M. Bernardt en mr. J.D. van Vlastuin

INLEIDING

De gerechtsdeurwaarder houdt zich onder andere bezig met executie van aandelen. Het beslag op en de executie van aandelen op naam in naamloze en besloten vennootschappen is geregeld in het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering (Rv). De uitwinning van zekerheidsrechten, zoals het pandrecht, is niet in Rv geregeld. De uitwinning van deze zekerheidsrechten is geregeld in het Burgerlijk Wetboek. De centrale vraag in dit artikel zal zijn of de gerechtsdeurwaarder ook een rol heeft bij de executie van een pandrecht op aandelen. In een korte uiteenzetting zal worden weergegeven hoe een pandrecht op aandelen wordt gevestigd en hoe de executie van dat pandrecht in zijn werk gaat. Vervolgens zal worden ingegaan op bovenstaande vraag.

Nadat deze centrale vraag is beantwoord, zullen wij nagaan op welke wijze de wettelijke regeling voor de verhaalsexecutie op aandelen en de uitwinning van een pandrecht op aandelen verbeterd kan worden.

VESTIGING VAN HET PANDRECHT OP AANDELEN

Het pandrecht is een zekerheidsrecht dat dient als zekerheid voor de terugbetaling van bijvoorbeeld een uitstaande lening. Het vestigen van een pandrecht op aandelen geschiedt op overeenkomstige wijze als voor de levering van het goed is bepaald, door een notariële akte, zie artikel 3:236 lid 2 BW.¹

Uiteraard kan dat alleen als de statuten geen verbod bevatten voor de vestiging van een pandrecht op aandelen, 2:198 lid 1 BW. Vanaf het moment dat de vennootschap de verpanding heeft erkend of de akte aan haar is betekend, kan de pandhouder zijn rechten tegenover de vennootschap uitoefenen. Tot het moment van erkenning of betekening van de akte is sprake van stil pandrecht en vanaf het moment van erkenning of betekening van de akte is sprake van een vuistpand. Inschrijving van de verpanding in het aandeelhoudersregister geldt ook als erkenning van het pandrecht, waardoor het pandrecht de status krijgt van vuistpand. De rechten die de pandhouder kan uitoefenen, zijn wettelijk vastgesteld en kunnen in de statuten worden beperkt.

EXECUTIE VAN HET PANDRECHT OP AANDELEN

Wanneer de schuldenaar in verzuim is met de voldoening van de vordering waarvoor de zekerheid is verstrekt, is de pandhouder bevoegd het verpande goed te verkopen en het hem verschuldigde op de opbrengst te verhalen, zie artikel 3:248 BW. Dat wil zeggen, zodra de pandgever in verzuim is. Een ingebrekestelling om het verzuim te doen ingaan kan door de pandhouder via de gerechtsdeurwaarder bij exploit betekend worden of per gewone post worden verzonden. De ingebrekestelling dient om haar werking te hebben de wederpartij bereikt te hebben, zie artikel 3:37 BW. De ingebrekestelling moet vanzelfsprekend voldoen aan de eisen van artikel 6:82 BW: de ingebrekestelling dient een redelijke termijn voor de nakoming te bevatten. Blijft nakoming binnen deze termijn uit, dan is de wederpartij in verzuim. Vanaf het verzuimmoment kan de pandhouder het recht van parate executie uitoefenen. Dit recht houdt in dat verhaal kan plaatsvinden zonder rechterlijk vonnis.

De pandhouder kan doordat hij dit recht van parate executie heeft conform artikel 3:250 BW de aandelen openbaar verkopen overeenkomstig de plaatselijke gewoonten en op de gebruikelijke voorwaarden.

Artikel 3:251 BW geeft aan dat, tenzij anders is bedongen, de voorzieningenrechter van de rechtbank op verzoek van de pandhouder of de pandgever kan bepalen dat het pand zal worden verkocht op een van het vorige artikel afwijkende wijze, zoals bijvoorbeeld door middel van een onderhandse verkoop.² Ook kan de voorzieningenrechter op verzoek van de pandhouder bepalen dat het pand voor een door de voorzieningenrechter vast te stellen bedrag aan de pandhouder als koper zal verblijven.

Nadat de pandhouder bevoegd is geworden tot verkoop over te gaan, kunnen pandhouder en pandgever een van het vorige artikel afwijkende wijze van verkoop overeenkomen. Rust op het verpande goed een beperkt recht of een beslag, dan is tevens de medewerking van de beperkt gerechtigde of de beslaglegger vereist om een afwijkende wijze van verkoop overeen te komen.

Indien in de statuten een blokkeringsregeling is opgenomen, dient de pandhouder deze blokkeringsregeling te volgen. De blokkeringsregeling, die in de statuten is opgenomen, kent in de praktijk veelal de volgende verschijningsvormen: een aanbiedingsregeling en/of een goedkeuringsregeling. Daarnaast bevat artikel 2:195 lid 1 BW sinds kort de verplichting om de aandelen in een besloten vennootschap in geval van een voorgenomen verkoop eerst aan de medeaandeelhouders aan te bieden.

De executant kan de rechter op grond van het op 1 oktober 2012 ingevoerde nieuwe artikel 2:195 lid 7 BW verzoeken bepaalde artikelen uit de wet of uit de statuten omtrent overdraagbaarheid, geheel of gedeeltelijk buiten toepassing te verklaren. Dit verzoek wordt toegewezen indien de belangen van de verzoeker dat bepaaldelijk vorderen en de belangen van anderen daardoor niet onevenredig worden geschaad.

In beginsel zullen de aandelen eerst aan de andere aandeelhouders aangeboden moeten worden. De statuten dienen overigens te voorzien in een prijsbepalingsregeling op grond waarvan de waarde van de aandelen wordt vastgesteld door één of meer onafhankelijke deskundigen. Indien de medeaandeelhouders geen aandelen willen kopen, als er slechts één aandeelhouder is of als de aanbiedingsplicht door de rechter buiten toepassing is verklaard, dan kunnen de aandelen vrij worden verkocht.

DE OPENBARE VERKOOP DOOR DE GERECHTSDEURWAARDER

De uitwinning van een pandrecht dient in principe plaats te vinden door middel van een openbare verkoop. In de syllabus over aandelenexecutie³ staat vermeld:

“Normaal gesproken vindt de levering van aandelen plaats door middel van een notariële akte. In afwijking daarvan bepaalt de wet dat de executoriale verkoop van aandelen plaatsvindt door de deurwaarder die van de verkoop proces-verbaal opmaakt (474h Rv). Uitwinning van een pandrecht op aandelen vindt echter niet door een deurwaarder

plaats. De wettelijke bepalingen omtrent uitwinning van een pandrecht vindt men in boek 3 BW. In artikel 3:250 BW is bepaald dat de verkoop van verpande goederen in het openbaar zal plaatsvinden. Nu de wet daarvoor geen afwijkende wijze van verkoop en levering noemt en daarvoor evenmin verwijst naar de bepalingen in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering over de executoriale verkoop, brengt dit met zich mee dat de verkoop van aandelen door de pandhouder op de gewone wijze moet plaatsvinden. Derhalve via een notariële akte.”

Die stelling is gebaseerd op de volgende redenering: De vereisten voor een geldige overdracht van een goed zijn op grond van artikel 3:84 BW:

- geldige titel, waarbij het goed voldoende bepaald is;
- beschikkingsbevoegdheid;
- levering.

Een titel is een rechtsverhouding of de verbintenis die aan de overdracht ten grondslag ligt. De levering van een goed moet gebeuren door een persoon die niet onbevoegd is om het goed over te dragen.

Tenslotte is voor de overdracht, een geldige levering vereist. Levering dient te geschieden op de wijze zoals door de wet voor het betreffende goed is voorgeschreven. De levering van aandelen dient plaats te vinden via een notariële akte.

De pandgever is beschikkingsbevoegd omdat hij het recht van parate executie heeft en bevoegd is over de aandelen te beschikken. De executoriale verkoop, vormt de titel die ten grondslag ligt aan de levering.

De conclusie dat de openbare verkoop, net als de levering, ten overstaan van een notaris moet plaatsvinden, volgt echter niet uitdrukkelijk uit de wet.

In de wet is weliswaar bepaald dat de levering van aandelen op naam moet plaatsvinden via een notariële akte maar niet dat ook de executoriale verkoop via de notaris moet plaatsvinden. In de syllabus zijn de verkoop en de levering aan elkaar gekoppeld en is te absoluut gesteld dat de verkoop en levering niet gescheiden kunnen worden.

De Wet van 15 december 1971, houdende een nieuwe regeling betreffende het ambtelijk toezicht bij openbare verkopen geeft aan dat openbare verkopen van roerende zaken verplicht ten overstaan van een gerechtsdeurwaarder of notaris moeten plaatsvinden. Aandelen zijn echter geen roerende zaken.

Omdat de wet dus geen bijzondere wijze van verkoop voorschrijft, kan de openbare verkoop van aandelen in beginsel ook ten overstaan van een gerechtsdeurwaarder plaatsvinden. De notaris in dat geval de vereiste notariële akte van levering moeten opmaken. Het is misschien niet praktisch dat de deurwaarder de verkoop verzorgt en de notaris de levering, maar de wet staat dat niet in de weg.

Ons standpunt is daarom dat de openbare verkoop van aandelen op verzoek van de pandhouder zowel ten overstaan van een notaris als ten overstaan van een gerechtsdeurwaarder mag plaatsvinden. De levering van de aandelen dient na verkoop door de pandhouder – anders dan bij de executoriale verkoop na een verhaalsbeslag – echter steeds via een notariële akte plaats te vinden.

SUGGESTIE

In deze paragraaf willen wij aangeven op welke manier de verhaalsexecutie en de uitwinning door de pandhouder van aandelen het beste uitgevoerd kan worden. Daarvoor is dan wel een aanpassing van de huidige wettelijke regeling nodig.

De verhaalsexecutie en de uitwinning van het pandrecht op aandelen kan in grote lijnen op dezelfde wijze plaatsvinden. Voor het thans bestaande onderscheid, bestaat geen duidelijke reden. Bij de executie van aandelen moet de rechter verzocht worden om vast te stellen op welke wijze en onder welke voorwaarden de verkoop plaats mag vinden alsmede de termijn waarbinnen dit dient te gebeuren. Deze regeling kan vereenvoudigd worden.

De toelichting op deze artikelen geeft aan dat deze regeling is bedoeld om een zo hoog mogelijke opbrengst te bewerkstelligen.⁴ De regeling met betrekking tot de executie van aandelen zou echter op dezelfde manier kunnen plaatsvinden als de uitwinning van het pandrecht op aandelen. Ook daar is de achterliggende gedachte een zo hoog mogelijke opbrengst te bewerkstelligen. De regeling zou er in grote lijnen als volgt uit kunnen zien:

- Executoriale verkoop van aandelen vindt plaats door de gerechtsdeurwaarder die met de executie is belast;
- Indien een (wettelijke of statutaire) aanbiedingsplicht bestaat, dient deze uitgevoerd te worden. Indien de andere aandeelhouders de aandelen niet of niet voor de vastgestelde prijs willen overnemen, mag de deurwaarder deze gedurende 6 maanden onderhands aan een ieder verkopen of – als niet binnen zes maanden een onderhandse verkoop wordt gerealiseerd – in het openbaar (bij inschrijving of bij opbod) conform hetgeen hierna is vermeld;
- Indien er geen prijsbepalingsregeling is vastgesteld, dient de waarde van de aandelen vastgesteld te worden door één of meer onafhankelijke deskundigen die door partijen of (als dat niet lukt) door de rechter worden benoemd;
- De vennootschap is verplicht om aan de deurwaarder alle voor de waardering van aandelen benodigde gegevens te verstrekken (waaronder in ieder geval de jaarrekeningen over de afgelopen drie jaar, de voorlopige balans en verlies en winstrekeningen over kwartalen die zijn verstrekt na de laatst vastgestelde jaarrekening en een prognose voor de resultaten van het lopende en het komende jaar);
- Indien er geen aanbiedingsplicht bestaat en ook geen blokkeeringsregeling van toepassing is, dient de deurwaarder gedurende zes maanden te onderzoeken of de verkoop onderhands kan plaatsvinden;
- Indien binnen die termijn geen onderhandse verkoop wordt gerealiseerd, mogen de aandelen in het openbaar (bij inschrijving of bij opbod) aan een ieder worden verkocht;
- Op deze executoriale verkoop, is de in de Wet financieel toezicht (Wft) opgenomen prospectusplicht niet van toepassing;
- De levering van de aandelen na de executoriale verkoop vindt plaats via een procesverbaal van verkoop en levering van de gerechtsdeurwaarder. De aan het aandeel verbonden rechten kunnen door de executoriale koper worden uitgeoefend nadat het procesverbaal van de verkoop aan de vennootschap is betekend,

Zowel bij de executie van aandelen als bij de executie van een pandrecht op aandelen kan men dezelfde regeling toepassen. Om een einde te maken aan de thans bestaande rol van de notaris bij de uitwinning van een pandrecht op aandelen, stellen wij voor om expliciet te bepalen dat iedere executoriale verkoop van aandelen door een deurwaarder dient plaats te vinden. Uitwinning is immers één van de belangrijkste werkzaamheden die de wetgever aan de gerechtsdeurwaarders heeft opgedragen. De rol van notarissen bij de executie is niet logisch en blijkt in de praktijk ook niet iedere notaris even goed te liggen. Het zou beter zijn om voor de executie één ambtenaar aan te wijzen die de executie van ieder vermogensbestanddeel voor zijn rekening neemt, ongeacht of het gaat om de tenuitvoerlegging van een executoriale titel of de uitwinning van een pandrecht.

In dit voorstel is overigens ook de bepaling geschrapt die de executant verplicht om binnen een maand nadat een executoriaal beslag op aandelen op naam is gelegd, een verzoekschrift in te dienen bij de rechtbank met het verzoek om te bepalen dat en binnen welke termijn de verkoop mag plaatsvinden, art 474g lid1 Rv. Er is voor gekozen om één vaste verkoopprocedure in de wet op te nemen. Indien de executant of een andere betrokkene een andere wijze van verkoop voorstaat, kan deze uiteraard steeds vragen om een afwijkende wijze van verkoop vast te stellen. Aanleiding voor het schrappen van deze verplichte procedure, is de zeer beperkte meerwaarde daarvan. In de praktijk blijkt aandelenexecutie slechts op beperkte schaal ingezet te worden, mede vanwege de verplichting om na de beslaglegging opnieuw een rechterlijke procedure te moeten voeren. Voor geen enkele andere executievorm bestaat een vergelijkbare verplichting. De noodzaak daarvoor bestaat evenmin bij de executoriale verkoop van aandelen.

CONCLUSIE

In deze bijdrage nuanceren wij het standpunt dat een gerechtsdeurwaarder geen rol kan spelen bij de uitwinning van een pandrecht op aandelen op naam. Daarnaast doen wij een voorstel voor een aanpassing en verduidelijking van de wettelijke regeling met betrekking tot de executoriale verkoop van aandelen. De nieuwe regeling kan ook worden gehanteerd bij de uitwinning van een pandrecht op aandelen. Deze uitwinning dient ook plaats te vinden via een gerechtsdeurwaarder, zodat iedere onduidelijkheid daarover definitief is weggenomen.

1 Rb. Maastricht 2 november 2011, ECLI:NL:RBMAA:2011:BW8402.

2 Zie bijvoorbeeld: Rb. Amsterdam 23 augustus 2012, ECLI:NL:RBAMS:2012:BY1439, alsmede Rb. Utrecht 30 maart 2012, ECLI:NL:RBUTR:2012:BW0487.

3 J.D. van Vlastuin, 'Syllabus Executie van aandelen op naam in een N.V. of BV', te raadplegen via http://www.bvdadvocaten.nl/uploads/advocaten/publicaties/Executie_van_aandelen_op_Naam_in_een_NV_of_BV.pdf.

4 *Kamerstukken II 1970/71*, 11 288, nr. 3, p. 5.

Actualiteiten proces- en beslagrecht

4 april 2014 • 21 november 2014

4 KBvG-punten • € 295,- excl. btw • een dagdeel

Agressie 2.0

17 en 18 maart 2014 • 15 en 16 september 2014

14 KBvG-punten • € 645,- excl. btw • twee dagen

Bijzondere beslagen

6 juni 2014

4 KBvG-punten • € 295,- excl. btw • een dagdeel

Conservatoir beslag: van roerend tot maritaal

26 mei 2014

4 KBvG-punten • € 295,- excl. btw • een dagdeel

Opschorting en verrekening

4 september 2014

4 KBvG-punten • € 295,- excl. btw • een dagdeel

Tekortkoming en nakoming

22 april 2014

4 KBvG-punten • € 295,- excl. btw • een dagdeel

Bent u geïnteresseerd? Schrijf u dan in op www.flanderijntrainingen.nl of neem contact met ons op via trainingen@flanderijn.nl. U kunt ook bellen naar 088 209 2513.

Wij staan u graag te woord!

De Praktijk van Toon

PROF. MR. TOON VAN MIERLO
PARTNER NAUTADUTILH

"Zoals veel advocaten, word ik regelmatig geconfronteerd met uitdagingen op het gebied van beslag- en executierecht. Gelukkig kan ik sinds kort terugvallen op BER; een nieuwe uitgave waarin echt alle relevante thema's aan de orde komen. Actueel. Lekker leesbaar. En compleet. BER heeft absoluut toegevoegde waarde!" Voor bijna ieder juridisch vakgebied is er een Praktijkblad. Kijk op www.rechtindepraktijk.nl en ontvang gratis uw eerste exemplaar.

Credit Navigator

Creditmanagementsoftware
voor professionals

Credit Navigator is de meest gebruikte software-oplossing onder creditmanagementprofessionals speciaal gemaakt voor gerechtsdeurwaarders-kantoren, incassobureaus, debiteuren-, achterstands- en bijzonder beheerafdelingen.

Credit Navigator verbindt alle fases in het creditmanagementproces, van facturatie tot en met schuldbewaking. Ook tussen partijen onderling. Digitale dossierbehandeling en financiële administratie zijn geheel in de applicatie geïntegreerd.

Credit Navigator heeft een zeer open structuur. Met behulp van de aanwezige webservices kunnen alle gewenste systemen worden gekoppeld. Of het nu gaat om een telefonie-omgeving, CRM-systeem of uw eigen webportal.

Credit Navigator is zeer goed schaalbaar en hierdoor geschikt voor alle organisaties, van klein tot groot. De software kan als SaaS-oplossing (Software as a Service) worden geleverd of lokaal worden geïnstalleerd.

Meer weten?

Voor meer informatie over Credit Navigator, een demonstratie of referenties gaat u naar:

www.eurosystems.nl

